

## TÜRKİYE'DE SPİNOZA\*

Hazırlayanlar: Birden Güngören Bulgan, Reyda Ergün

### SPİNOZA'NIN ESERLERİNİN TÜRKÇE ÇEVİRİLERİ

Spinoza, Benedictus, *Etika*, çev. Suut Kemal Yetkin, İstanbul: Devlet Matbaası, 1934.

-, *Etika*, çev. Hilmi Ziya Ülken, Ankara: MEB Yayınları, 1934, 1945, 1947, 1965; İstanbul: Ülken Yayınları, 1984; Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2004, 2006, 2009, 2011, 2014, 2016, 2018, 2019, 2020; İstanbul: Doğu-Batı Yayınları, 2023.

-, *Ethica. Geometrik Yöntemlerle Kanıtlanmış ve Beş Bölüme Ayrılmış Ahlak*, çev. Çiğdem Dürüşken, İstanbul: Kabalcı Yayınları, 2012, 2013; İstanbul: Alfa Yayınları, 2014, 2016, 2017, 2018, 2019, 2021, 2023 (15. Baskı).

-, *Törebilim*, çev. Aziz Yardımlı, İstanbul: İdea Yayınevi, 1996, 2000, 2009, 2016, 2022.

-, *Siyaset Üzerine Seçmeler*, çev. Afşar Timuçin, İstanbul: Morpa Yayınları, 2003, 2004.

-, *Tractatus Politicus*, çev. Murat Erşen, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2007, 2009, 2012.

-, *Politik İnceleme*, çev. Murat Erşen, İstanbul: Doğu Batı Yayınları, 2018, 2021.

-, *Peygamberlik Hakkında. İlahiyat Yazılarından Seçmeler*, çev. Veysel Atayman, İstanbul: Salyangoz Yayınları, 2006.

-, *Tractatus Theologico-Politicus ya da Tanrıbilimsel Politik İnceleme*, çev. Betül Ertuğrul, İstanbul: Biblos Yayınları, 2008.

-, *Teolojik-Politik İnceleme*, çev. Cemal Bâli Akal, Reyda Ergün, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2008, 2010, 2012, 2016, 2019, 2021, 2023, 2024.

-, *Teolojik Politik İnceleme*, çev. Kazım Arıcan, Ankara: Diyanet Vakfı Yayınları, 2011, 2020.

-, *Mektuplar*, çev. Emine Ayhan, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2014.

-, *Anlama Yetisinin Düzeltilmesi Üzerine İnceleme*, çev. Emine Ayhan, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2014, 2017, 2019.

---

\* Son güncelleme tarihi: 30.03.2024

-, *Aklın Islahı Üzerine Bir İnceleme*, çev. Çiğdem Dürüşken, Eyüp Çoraklı, İstanbul: Alfa Yayınları, 2019, 2021, 2023 (5. Baskı).

-, *Kısa İnceleme*, çev. Emine Ayhan, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2015.

-, *Descartes Felsefesinin İlkeleri ve Metafizik Düşünceler*, çev. Coşkun Şenkaya, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2014, 2015, 2024.

-, *Anlama Yetisinin Düzeltilmesi Üzerine İnceleme, Kısa İnceleme*, çev. Emine Ayhan, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2023.

Decartes, Spinoza, Leibniz, *Yöntem Üzerine Söylem, İnsan Anlaşının İyileştirilmesi Üzerine İnceleme, Monadoloji*, çev. Aziz Yardımlı, İstanbul: İdea Yayınları, 1997, 1998, 2014.

Leibniz, Spinoza, *Monadoloji, Kavrayış Gücünün Gelişimi*, çev. Can Şahan, İstanbul: Kuram Yayınları, 1977.

Spinoza, Benedictus; Blyenbergh Willem van, *Kötülük Mektupları*, çev. Alber Nahum, İstanbul: Norgunk Yayıncılık, 2008, 2015, 2021, 2023.

## **SPİNOZA ÜZERİNE TELİF ESERLER**

### **Kitaplar ve Kitap Bölümleri:**

Akal, Cemal Bâli, *Varolma Direnci ve Özerklik. Bir Hak Kuramı İçin Spinoza'yla*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2004, 2010, 2016.

-, *Özgürlüğün Geleceği Yoktur. Edebiyatta Spinoza*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2004, 2006, 2011, 2019.

-, *Spinoza ve Sürekli Demokrasi*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2023.

Akkın, İbrahim Okan, "Deleuze'ün Spinoza'sı: Yaratıcı Felsefi Tarih ve Spinozacılığın Pratik Sonuçları", *Filozofların Filozofları* içinde (der. Eylem Yolsal Murteza), İstanbul: Pinhan Yayıncılık, 2023, s.163-189.

Akyüz, Emrah, *Çevre Etiği ve Spinoza*, Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınları, 2021.

Arıcan, M. Kazım, *Spinoza'nın Tanrı Anlayışı. Panteizm, Ateizm ve Panenteizm Bağlamında*, İstanbul: İz Yayıncılık, 2004; Ankara: Hece Yayınları, 2015, 2021, 2022, 2023.

-, *Spinoza Felsefesi Üzerine Yazılar*, İstanbul: Divan Kitap, 2015.

Atmaca, Mustafa Çağlar, "İffete Karşı İhtiyat: Sekse Dair Spinozacı Bir Çözümleme", *Tapınağın Dışında. Marjinal Konular Üzerine Felsefi Denemeler* içinde (der. Hüseyin Deniz Özcan), İzmir: Livera Yayınevi, 2024, s.132-153.

Aydın, Abdurrahman, "Benedictus (Baruch) Spinoza", *Siyaset Felsefesi Tarihi. Platon'dan Žižek'e* içinde (der. Ahu Tunçel, Kurtul Gülenç), Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2013, 2014, 2017, 2021, s. 236-248.

Baker, Ulus, *Aşındırma Denemeleri*, İstanbul: Birikim Yayınları, 2000-2014, 2017; İstanbul: İletişim Yayınları, 2017, 2019, 2020, 2022.

Balanuye, Çetin, *Spinoza: Bir Hakikat Felsefesi*, İstanbul: Say Yayınları, 2012, 2016, 2019, 2021; İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2023.

-, *Spinoza'nın Sevinci Nereden Geliyor?*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2024 (10. Baskı).

-, "Demokrasi, Çokluk ve Sözleşme: Diren Türkiye..!", *Gezi, İsyân ve Özgürlük* içinde (der. Kemal İnal), İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2013, 2014.

-, *Naturans. Yeni Bir Ontolojiye Doğru*, Ayrıntı Yayınları, 2020 (1. ve 2. Baskı), 2022.

Bumin, Tülin, *Tartışılan Modernlik: Descartes ve Spinoza*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1996, 2000, 2005, 2010, 2013, 2014, 2016, 2019, 2021.

Canaslan, Eylem, *Spinoza. Yöntem, Tanrı, Demokrasi*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2019, 2021, 2024.

-, "Spinoza'da Özgürlük Sorunu", *Kavramlar Tarihi: Özgürlük* içinde (ed. Armağan Öztürk, Armağan, C. Cengiz Çevik), Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2022, s. 263-277.

Çankaya Eksen, Gaye, "Naess'in Spinoza'sı: Neşeli Bir Aktivizm İçin", *Filozofların Filozofları* içinde (der. Eylem Yolsal Murteza), İstanbul: Pinhan Yayıncılık, 2023, s. 141-163.

-, "Çemberi Genişletmek: Peter Singer'da Evrim, Politika ve Etik Üzerine", *Doğa ve Evrim* içinde (ed. Cemal Bali Akal, Ozan Erözden), İstanbul: Zoe Yayıncılık, 2022.

Dinleyici, Mustafa Furkan, *Modern Dönem Kutsal Kitap Eleştirisinin Öncüsü. Baruch Spinoza ve Eski Ahit Eleştirisi*, İstanbul: Ayışığı Kitabevi, 2020.

Doğru, Halil, *Onurlular, Alçaklar ve Hilekarlar. Spinoza, Matriks ve İkinci Tür Düşünce Devrimi*, İstanbul: Hayykitap, 2021.

Elmas, Mehmet Fatih, *Spinoza ve İnsan*, Bursa: Sentez Yayınları, 2015.

Er, Sadık Erol, *Gilles Deleuze'ün Fark Felsefesi. Bergson, Nietzsche ve Spinoza Okuması*, İstanbul: Çizgi Yayınevi, 2012, 2021.

Ergün, Reyda, "Benedictus (Baruch) de Spinoza: İfade Özgürlüğü ve Demokrasi", *Kral-Devletten Ulus-Devlete* içinde (Mehmet Ali Ağaoğulları, Filiz Zabcı, Reyda Ergün), Ankara: İmge Yayınevi, 2005, 2009, 2017, 2023.

Ergün, Reyda; Akal, Cemal Bâli, *Kimlik Bedenin Hapishanesidir*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, 2014.

Fransez, Moris, *Spinoza'nın Tao'su*, İstanbul: Yol Yayınları, 2004; İstanbul: Kabalıcı, 2012; İstanbul: Yol Yayınları, 2021.

Güleç, Mustafa, "Hollanda'da Aydınlanma Düşüncesi ve Spinoza", *Batı Kültür ve Edebiyatlarında Aydınlanma* içinde (yay. haz. Battal Arvasi v.d.), Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 2014.

Gültekin, Abdurrazak, *Spinoza Ontolojisi ve Yapay Zeka*, İstanbul: Paradigma Yayınları, 2023.

-, "İçimdeki Yangın" Filminin Spinoza'nın *Modus* Teorisinden Hareketle İncelenmesi: 1+1=1 Eder Mi?", *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Alanında Uluslararası Araştırmalar XXXI* içinde (ed. Hakkı Kıymık), İstanbul: Eğitim Yayınevi, 2024, s. 181-196.

İlhan, Ahmet, *Spinoza - Kant - Schopenhauer ve Nietzsche Felsefesinde Duyguların Anatomisi ve Şiirsel İzdüşümleri*, İstanbul: Sümer Yayıncılık, 2021.

-, "Çetin Balanuye ile Yeni Bir Ontoloji ve Etik-Politik Meseleler Üzerine Söyleşi", *Eleştirel Kültür*, 17 Mart 2023, <https://www.ekdergi.com/cetin-balanuye-ile-yeni-bir-ontoloji-ve-etik-politik-meseleler-uzerine-soylesi/> (Son erişim tarihi: 30.03.2024).

Kansu, Serkan, *Spinoza ile Yaşam ve Felsefe*, İstanbul: Nemesis Kitap, 2021.

Karayemiş, Oğuz, *Spinoza'da Ortaklığın İnşası. Spinoza'nın Politika Felsefesinde Duygu/Akıl Gerilimi*, Anafor, 2014.

Kılıç, Türker, *Yeni Bilim: Bağlantısallık, Yeni Kültür: Yaşamdaşlık*, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2021 (4. Baskı), 2022, 2023, 2024.

Koç, Yalçın, *Ethica ve Nazariyat*, Ankara: Cedit Neşriyat, 2020.

Korkmaz, Esat, *Sezgi - Üçüncü Tür Bilgi: Hallac-ı Mansur'dan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a. Sezginin İzinde Felsefi Bir Yolculuk*, İstanbul: Demos Yayınları, 2020.

Kulle, Habibe, *Spinoza ve İçkin Siyaset Düşüncesi*, Ankara: Gazi Kitabevi, 2020.

Özkan, Murat Sultan, *Doğal Hukukun Pozitif Hukuka ve Siyaset Felsefesine Etkileri - H. Grotius, B. Spinoza, J. Locke*, Ankara: Nobel Bilimsel Eserler, 2023.

Özmen, Şener, *Rojnivîska Spinoza*, İstanbul: Lis Yayınevi, 2008, 2016.

-, *Spinoza'nın Günlüğü* (çev. Abdullah Koçal), İstanbul: Everest Yayınları, 2014.

Soysal, Deniz, "Spinoza'da Doğal Durum, Demokrasi ve İfade Özgürlüğü", *Demokrasi Felsefesi. Klasik ve Modern Yaklaşımlar* içinde (ed. İsmail Serin), Sosyal Yayınları, 2020, s. 157-181.

Sunat, Halûk, *Spinoza ve Psikanaliz ve Hayat*, İstanbul: Yirmidört Yayınları, 2008.

-, *Psikanalitik Duyarlılık Bakışla Spinoza ve Felsefesi*, İstanbul: Bağlam Yayınları, 2014.

Tarhan, Nevzat, *Bilgelik Psikolojisi 1, Rasyonel İnanç. Spinoza'nın Yanılgısı ve Evrimin Evrimi*, İstanbul: Timaş Yayınları, 2022.

Tektaş, Turan, *Spinoza/Filozoflar Serisi*, İstanbul: Parola Yayınları, 2019.

Timuçin, Ali, *Spinoza'nın Özgürlük Kavrayışı*, İstanbul: Bulut Yayınları, 2016.

Türkmen, Sevinç, *Aşkın Ontolojisi. Spinoza'yla Bir Yürüyüş*, İstanbul: İthaki Yayınları, 2018.

-, *Ekopraksisin Ontolojisi. Spinoza ve Marx*, İstanbul: İthaki Yayınları, 2021.

Yasa, Metin, *İbn Arabî ve Spinoza'da Varlık*, Ankara: Elis, 2003, 2016.

Zelyüt, Solmaz, *Spinoza*, İstanbul: Paradigma Yayınları, 2003; Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2010, 2011, 2015; İstanbul: Say Yayınları, 2021.

## **Derlemeler ve Özel Sayılar**

*Cogito: Spinoza: Taze Bir Nefes...*, Sayı: 99, ed. Gaye Çankaya Eksen, Alber Nahum, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020.

*Çevre Etiği ve Spinoza*, der. Emrah Akyüz, Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınları, 2021.

*Düşünbil: Baruch Spinoza*, Sayı: 60, Ankara: Düşünbil İm Yayınları, 2017.

*Felsefelogos: Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011.

*Felsefelogos: Spinoza - II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012.

*İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020.

*Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a. Güncel Müdahaleler*, der. Eylem Canaslan, Cemal Bâli Akal, çev. Cemal Bâli Akal, Emine Ayhan, Eylem Canaslan, Reyda Ergün, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, 2017.

*Spinoza. Bir İspinozun Sevgi Çağrısı*, der. Kenan Sarıalioğlu, İstanbul: Fol Kitap, 2019.

*Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, yay. haz. Cemal Bâli Akal, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009.

*Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, yay. haz. Reyda Ergün, Cemal Bâli Akal, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011.

*Spinoza Hukukçuya Ne Söyler?*, der. Cemal Bâli Akal, Z. Efe Antalyalı, çev. Cansu Muratoğlu, Engin Abat, Özgür Şahin, Ramazan Kurt, İstanbul: Zoe Kitap, 2019.

*Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015.

*Teorik Bakış: Spinoza*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017.

*Varlık*, Sayı: 1220 (2009/5), Dosya Konusu: Benedictus Spinoza. Varolma Direnci ve Özerklik, İstanbul: Varlık Yayınları, 2009.

## **Makaleler, Söyleşiler ve Tanıtma Yazıları**

Abat, Engin, "Spinoza'nın Güncelliği. Başka bir insan, başka bir devlet", *Teori ve Politika* 59-60, 2012.

-, "Spinoza Felsefesinde Zaman ve Sonsuzluk Kavramlarına Dair", *Teorik Bakış*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017, s.189-207.

-, "Fichte'nin Bilinç Teorisi Bağlamında Spinoza Eleştirisi", *Felsefi Düşün* 11 (2018/10), Dosya Konusu: Fichte ve Alman İdealizmi, İstanbul: Pinhan Yayıncılık, 2018.

-, "Spinoza'da İnsan Zihninin Ebediliği Üzerine", *Temaşa Erciyes Üniversitesi Felsefe Bölümü Dergisi*, Sayı: 20, 2023, s. 313-327.

Ağaoğlu, Mustafa, "Çileli Bir Yaşam: Spinoza ve Felsefesi", *Düşünbil*, Sayı: 60, Ankara, 2017, s. 33-36.

Ağaoğlu, Mustafa; Er, Sadık Erol, "Spinoza'nın Onto-Politik Felsefesi'nde Sözleşme Fikri ve Yansımaları", *Felsefi Düşün*, Sayı: 19, 2022, s.1-20.

Akal, Cemal Bâli, "Haysiyet ve Hak", *Defter* 40, İstanbul: Metis, 2000, s. 15-28.

-, "Hak Kuramının Doğuşu. Spinoza'da Tutkular Üstüne İnşa Edilen Haklar", *Toplum ve Bilim* 87, Ankara: Birikim Yayınları, 2001, s. 65-79.

-, "Nietzsche Spinoza'yı Nasıl Okudu. Modernite Eleştirisinde Benzerlikler ve Farklılıklar", *Cogito* 25. *Nietzsche. Kayıp Bir Kıta*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2001, s. 163-171.

-, "Spinoza ve Ütopyanın Sonu: Zaruret İçinde Hürriyet", *Parşömen* 3, Bilgi İletişim Grubu ve Haber Ajansı, 2001, s. 13-23.

-, "Rousseaucu Cumhuriyet Spinozacı Devlete Karşı", *Toplum ve Bilim* 92, İstanbul: Birikim Yayınları, 2002, s. 105-119.

-, "Entellektüellere Rağmen Demokrasi ve Özerklik", *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2002-1, İstanbul: Maltepe Üniversitesi Yayınları, 2002, s. 3-17.

-, "Hukuka Karşı Haklar. Spinoza'da Yerellik/Evrensellik Sorunu", *Doğu Batı* 21, Ankara: Felsefe Sanat ve Kültür, 2002, s. 31-44.

-, "Masumlar Öldürülemez-Masumlar Öldürülebilir: Vitoria, El Inca ve Spinoza'da İletişim Hakkı", *Doğu Batı* 24, Ankara: Felsefe Sanat ve Kültür, 2003, s. 11-27.

-, "Spinoza'da Din, İnanç ve İfade Özgürlüğü Karşıtlıkları", *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2003-2, İstanbul: Maltepe Üniversitesi Yayınları, 2003, s. 3-23.

-, "Alman Düşüncesinde Spinoza", *Yıldızhan Yayla'ya Armağan*, İstanbul: Galatasaray Üniversitesi Yayınları, 2003, s. 21-45.

-, "İletişim Hakkı ve İfade Özgürlüğü", *Güncel Hukuk*, İstanbul: Doğan Burda Yayıncılık, Mayıs 2004, s. 11.

-, "Özgürlükten Özerkliğe. Ütopik Metinler ve Spinoza", *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1-2, İstanbul: Maltepe Üniversitesi Yayınları, 2004, s. 23-43.

-, "Spinoza Döneminde Birleşik Eyaletler", *Humanite* 5, İstanbul: Çiviyazıları, 2004, s. 98-111.

-, "Spinoza, Whitman ve Pessoa", *Hukuk Felsefesi ve Sosyoloji Arkivi* 13, İstanbul: İstanbul Barosu, 2005, s. 17-25.

-, "Özerkliğin Filozofu Spinoza", *Söyleşi: Gökhan Gençay, Birgün* (24/08/2005), İstanbul: 2005.

- , "Varolma Direnciyle Hakları Hatırlamak", Söyleşi: Ece Aksoy, *Birgün* (07/05/2006), İstanbul: 2006.
- , "Edebi Metinlerde Özgürlük/Zorunluluk Sorunsalı", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2005/1, İstanbul: Beta, 2007, s. 3-12.
- , "Spinoza'da Tekilden Çoğula Geçilmez. Tekil, "Tekillikler İçinde Düşünülür", Söyleşi: Yücel Kayıran, *Varlık*, Sayı: 1220 (2009/5), İstanbul: Varlık Yayınları, 2009, s. 3-8.
- , "Spinoza ve Teolojik-Politik İnceleme Hukukun Neresindedir?", *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 1-7.
- , "Edebi Metinlerde Spinoza'yı Aramak", *Notos Öykü* 25, İstanbul 2010-2011, s. 72-82.
- , "Spinoza ve demokrasiyi yeniden düşünmek", Söyleşi: Derviş Aydın Akkoç, *Birikim* 268-269. İstanbul: Birikim Yayınları, 2011, s. 102-112.
- , "Siyaset üzerine", Söyleşi: Savaş Ergül, Şafak Altan, *Felsefe Yazın*, Sayı: 19, Ankara: Felsefeciler Derneği Yayınları, 2011.
- , "Danton'dan Buharin'e, Robespierre'den Stalin'e Hukuk Tiyatrosu", *Doğu Batı*, Sayı: 66, Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2013, s. 9-21.
- , "Spinoza'nın Cumhuriyeti ve Cumhuriyetleri", *Kimlik Bedenin Hapishanesidir* içinde (Reyda Ergün, Cemal Bâli Akal), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2014.
- , "Hukuki pozitivizm ya da modernite", *Güncel Hukuk*, Sayı: 155, İstanbul: Doğan Burda Yayıncılık, 2016.
- , "Sunuş. Kısa İnceleme üstüne", *Kısa İnceleme* içinde (Benedictus de Spinoza), Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2016.
- , "Spinoza Hukukçuya Ne Söyler?", *Spinoza Hukukçuya Ne Söyler?* içinde (der. Cemal Bâli Akal, Z. Efe Antalyalı), İstanbul: Zoe Kitap, 2019, s. 55-95.
- , "Cemal Bali Akal'la Söyleşi", Söyleşi: Gaye Çankaya Eksen, Eylem Canaslan, Türker Armaner, Alber Erol Nahum, *Cogito: Spinoza: Taze Bir Nefes...*, Sayı: 99, ed. Gaye Çankaya Eksen, Alber Nahum, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020, s.11-39.
- , "Kelsen'den Spinoza'ya: Göç, ifade özgürlüğü ve özerklik", *KHAS Hukuk Bülteni*, 2023, [https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/109#\\_ftn1](https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/109#_ftn1) (6 Ocak 2023).



-, "Natüralizm ekseninde Spinoza, Jean-Marie Guyau ve Abdullah Cevdet", *KHAS Hukuk Bülteni*, 2023, <https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/116> (5 Mayıs 2023).

Akal, Cemal Bâli; Baker, Ulus; Hünler, Solmaz Z., "Spinoza ve Siyaset Soruşturması", *Söyleşi: Bahadır H. Türk, Siyahi* 5, İstanbul: Komşu, 2005, s. 56-65.

Akarsu, Özge, "Bütün Olmak Parça Olmaktır. Le Guin'in *Mülksüzleri* ve Spinoza", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 103-121.

-, "Spinoza ve Hobbes'ta Çokluk Kavramı", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s. 203-211.

Akdemir, Ferhat, "Spinoza'da Düşünce, İnanç ve İfade Hürriyeti Bağlamında Din-Devlet İlişkisi", *Beytulhikme*, Cilt: 13, Sayı: 3, 2023, s. 316-338.

Akdemir, Müslim, "Spinoza'da Şeyh Bedreddin İzleri", *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 55-61.

Aktaş, Ahmet, "Spinoza'nın Duygu Teorisine Eleştirel Bir Yaklaşım: Duygular, İnançlar ve İnsanın Özgürlüğü", *Beytulhikme* 8 (1), 2018, s. 251-272.

Aktay, Muammer, "Spinoza'nın Conatus, Arzu, Sevinç, Keder ve Özgür İrade Kavramları İle İnsan Doğası Üzerine Bir İnceleme", *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, Cilt: 11, Sayı: 24, 2018, s. 448-466.

Akyıldız, Kaya, "Duygulanım, Özgürleşme ve Beden. Bir "Spinozist" Olarak Benjamin", *Birikim* 111, İstanbul: Birikim Yayınları, 2008, s. 212-231.

Albayrak, Mevlüt; Aksünger, Alev, "Spinoza'da Conatus Kavramı", *Tabula Rasa: Felsefe ve Teoloji*, Sayı: 36, 2020, s. 21-26.

Alioğlu, Cavit, "Spinoza Üzerine", *Usatölyesi Felsefe Dergisi*, Sayı: 22, İstanbul 2014, s. 7-32.

Alkan, Cengiz, "Antonio Negri ve Spinoza'nın Güncelliği", *Sabit Fikir. Güncel Edebiyat*, <http://www.sabitfikir.com/elestiri/antonio-negri-ve-spinozanin-guncelligi> (Son erişim tarihi: 24.03.2024)

Alkış, Buket, "Scruton'un Spinoza başlıklı kitabının Türkçe çevirisinin tanıtımı", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 185-189.

Aras, Kudret, "Spinoza'nın Kötülük Sorununa Yaklaşım", *Akademik Matbuat*, Cilt: 7, Sayı: 1, 2023, s. 206-222.

Argın, Şükrü, "Spinoza ile Karşılaşmalar ya da Dünyamızın Spinoza ile İmtihanı", *Teorik Bakış*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017, s.17-36.

- "Spinoza'nın sevincine nereden gidilir?", *Birikim* 339 (2017/7), İstanbul: Birikim Yayınları, 2017, s. 20-38.

Arıcan, M. Kazım, "Spinoza'nın Hürriyet Anlayışı", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 4, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, 2000, s. 401-414.

-, "Akıl İman İlişkisine Spinoza'nın Yaklaşımı", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 5, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, 2001, s. 399-414.

-, "Spinoza'nın *Natura Naturans* ve *Natura Naturata* Kavramlarının Anlamsal İçeriği Üzerine Tartışmalar", *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* 4, Samsun: OMÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları, 2004, s. 127-143.

-, "Spinoza Felsefesinde İnsan", *Felsefe Dünyası* 42, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık, 2005, s. 145-165.

-, "Spinoza'nın Tanrı-Alem İlişkisinde İçkinlik-Aşkınlık Problemi", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 10, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, 2006, s. 127-143.

-, "Spinoza'nın Tanrı Anlayışının Din Felsefesi Açısından Değerlendirilmesi", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 11, Sayı: 1, 2007, s. 173-206.

-, "Spinoza'nın Teolojik-Politik İnceleme'sinin Felsefi ve Teolojik Bağlamda Okunuşu Üzerine", *Beytulhikme* 2012/3, s.17-44.

-, "Panteizm ve Panenteizm Tartışmaları arasında Spinoza", *Beytulhikme*, 2013/5, s. 17-32.

Amaner, Türker, "Spinoza ve Zamanın Bir Siyasi Mekan Olarak Restorasyonu", *Felsefe Tartışmaları* 33, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 2004, s. 1-22.

-, "Spinoza'da 'Doğal Hak' ya da Aklın Doğası", *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 9-16.

-, "*Etika*'da İntiharın Ontolojik İmkansızlığı", *Baykuş* 5, İstanbul: 2009, s. 51-58.

-, "Spinoza İçin İnsanın Varoluşunda Yokolmayan", *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s. 49-54.

-, "Tekillik ve Sonsuzluk", *Cogito: Spinoza: Taze Bir Nefes...*, Sayı: 99, ed. Gaye Çankaya Eksen, Alber Nahum, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020, s. 156-169.

Arslan, Ahmet, "İbn Sina ve Spinoza", *Seminer Felsefe* 4, 1985, s. 319-326.

Aşar, Haluk, "Spinoza Felsefesinde Özgürlük", *Kare*, Sayı:4, 2017, s.17-35.

Atak, Seyit Ahmet, "Spinoza'da Özgürlük Kavramının Yeri ve Önemi", *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi* 5, Diyarbakır: Akademik Araştırma ve Dayanışma Derneği, 2005, s. 65-72.

Atbakan, B. Utkan, "Nietsche'nin Spinoza'ya Yönelik Eleştirisi: 'Güç İstemi' Contra 'Conatus'", *Kutadgubilig*, Sayı: 33, 2017.

Ateşoğlu, Güçlü, "Hegel'in Spinoza Yorumunda Kanatlarını Açan Minerva'nın Baykuşu", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, 97-112.

-, "Spinoza ötesi Spinoza: Spinoza'nın Alman Alımlanması", *Teorik Bakış*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017, s.37-73.

-, "Atlas Röportaj: Çetin Balanuye", *Publishing Lab Atlas*, <https://www.atlaspublishinglab.com/post/atlas-r%C3%B6portaj-%C3%A7etin-balanuye-1> (Son erişim tarihi: 30.03.2024).

Atış, Naciye, "Spinoza Felsefesinde Zorunluluk Kavramının Tanrı ve Özgürlük Kavramlarıyla İlişkisi", *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 19 (Bahar 2015), 2015, s. 99-110.

-, "Spinoza Felsefesinde Beden ile Zorunlu Birlik İçerisindeki Ruhun Gücü", *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 20, 2018, s.143-160.

-, "Spinoza Felsefesinde Paralelizm, Temsil ve Bilgi", *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 4, 2023, s. 1113-1126.

Atış, Naciye; Kibritoğlu, Muhammet Can, "Spinoza'da Yöntem Kavramının Bileşenleri ve Hegel Mantığı'ndaki Yansımaları", *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 31, 2023, s.141-160.

Atmaca, Mustafa Çağlar, "Kairopolitik: Spinozacı Bir Zaman Siyaseti", *Beytulhikme*, Cilt: 10, Sayı: 3, 2020, s. 991-1007.

Aydın, Abdurrahman, "Spinozacı Konum: Eskiden Yeniye Parçalı Süreklilik", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 91-101.

Aynalı, Sevil, "Eşitten Düşülünce Kalan Eksik: Spinoza'da Kadın", *Kampfplatz*, Cilt: 2, Sayı: 6, Ankara: Phoenix Yayınevi, 2014, s. 83-94.

Baker, Ulus, "Ethica Okumaları I": <https://www.korotonomedia.net/kor/index.php%EF%B9%96id=21,218,0,0,1,0.html> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)

- , “*Ethica* Okumaları II”:  
<https://www.korotonomedy.net/kor/index.php%EF%B9%96id=21,222,0,0,1,0.html> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)
- , “*Ethica* Okumaları III”:  
<https://www.korotonomedy.net/kor/index.php%EF%B9%96id=21,223,0,0,1,0.html> (Son erişim tarihi: 17.05.2024)
- , “*Ethica* Okumaları IV”:  
<https://www.korotonomedy.net/kor/index.php%EF%B9%96id=21,224,0,0,1,0.html> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)
- , “Spinoza Kitabı: *Ethica*’nın Sırrı”:  
<https://www.korotonomedy.net/kor/index.php%EF%B9%96id=21,182,0,0,1,0.html> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)
- , “Bach ve Spinoza”:  
<https://www.korotonomedy.net/kor/index.php%EF%B9%96id=8,112,0,0,1,0.html> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)
- , “Kullanışlı Bir Felsefe: Spinozacılık”:  
<https://www.korotonomedy.net/kor/index.php%EF%B9%96id=8,79,0,0,1,0.html> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)
- , “Spinoza’nın *Etika*’sının Sunuluşu”:  
<https://www.korotonomedy.net/kor/index.php%EF%B9%96id=8,111,0,0,1,0.html> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)
- , “Ignoramus = Bilmiyoruz: Bilinçdışının Bir Eleştirisine Doğru”, *Toplum ve Bilim* 70, İstanbul: Birikim Yayınları, 1996, s. 77-89.
- , “Spinoza: Hayatın Geometrisi”, *Virgül* 1, İstanbul: Pusula, 1997, s. 62; Ayrıca bkz:  
<https://www.korotonomedy.net/kor/index.php%EF%B9%96id=8,80,0,0,1,0.html> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)
- , “Tanrı’yı Çarpıtanlar”, *Tezkire* 14-15, Ankara: Vadi, 1998, s. 241-251.
- , “Spinoza ve Aşkın Diyalektiği”, *Varlık*, Sayı: 1220 (2009/5), İstanbul: Varlık Yayınları, 2009, s. 13-16; Ayrıca bkz:  
<https://www.korotonomedy.net/kor/index.php%EF%B9%96id=8,81,0,0,1,0.html> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)

Balanuye, Çetin, “Spinozacı Paralelizm Öğretisi: Çelişki mi, Çare mi?”, *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s. 31- 39.

-, "Yüzdeki Gizem: Karşılaşmalar, Emosyonlar ve İfadeler", *Kaygı*, Sayı: 30/2018, s. 35-42.

-, "Agonistik Demokrasideki Kayıp Kavramı: Bir 'Modus' Olarak Egemen", *Kilikya Felsefe Dergisi*, Sayı: 1, Nisan 2018, s. 80-89.

Balanuye, Çetin; Abat, Engin, "Spinoza'nın Sevinci Nereden Geliyor?", *Teorik Bakış*, Sayı: 9, 2017, İstanbul: Minör Yayınevi, s. 267-281.

Ballı, Mehmet Mesut, "Bilginin Toplumsal-Felsefi Boyutları ve Spinoza'nın Bilgi Anlayışı", *Nosyon: Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi*, Sayı: 7, 2021, s. 93-119.

Baltacı, Ersin, "Spinoza'nın Merceği ile Karşılaşmak", *Karşılaşmalar*, Sayı:1, 2022.

Başaran, Hasan Ali, "Spinoza'da Korku Duygusu Üzerine Bir İnceleme", *Dört Öğe*, Yıl: 4, Sayı: 9 (2016/4), 2016, s. 169-190.

-, "Spinoza'nın Politika Felsefesinde Doğa Durumu – Sivil Durum İlişkisi", *Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi*, 28. Kitap, yay. haz. Saim Üye, Nadire Özdemir, Zeynep İspir, Funda Kaya, Elif Çağla Yıldız, İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları, 2019, s. 44-52.

Bayrak, Yunus, "Spinoza'nın Metafizikinde Üç Ana Kavram: Töz, Sıfat ve Tavır", *ETÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 1/1, Aralık 2015, s. 187-197.

-, "Spinoza Felsefesinde Zihin: Doğası ve Kaynağı", *Felsefe Dünyası*, Sayı: 62 (2015 Kış), Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2015, s. 283-310.

Bayrakdar, Mehmet, "Spinoza'nın *Natura Naturans* ve *Natura Naturata* Kavramlarının İslami Kökenleri", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 40, Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, 1999, s. 291-299.

-, "Hayy Bin Yazkân'ın Çevirmeni Olarak Spinoza", *Beytulhikme*, 2013/1, s. 1-16

Bektaş, Oya, "Schelling'in Felsefesinin İlk İlkesi Olarak Ben ya da İnsan Bilgisindeki Koşulsuz Üzerine Adli Eserindeki Spinoza Okuması", *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 33, 2022, s. 379-397.

Benzer, Cemal, "Spinoza'da Bireylik Özü ve Kimliği Olarak Conatus", *Teorik Bakış*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017, s. 123-142.

Bulduruç, Süleyman Yıldız, "Spinoza mı Hegel mi? Negri'nin Kurallı Felsefesi", *Teori ve Politika Dergisi*, Sayı: 53, 2018.

Bumin, Tülin, "Anti-Moralizmden Anti-Jüridizme Spinozacı Sol", *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 41-44.

Canaslan, Eylem, "Teolojik-Politik İnceleme'den Politik İnceleme'ye Spinoza'da Çokluk Kavramı", *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 29-39.

-, "Giriş: Spinoza ve Marx. Bir karşılaşmanın izinde...", *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a. Güncel Müdahaleler*, der. Eylem Canaslan, Cemal Bâli Akal, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 11-30.

-, "Proto-demokratik Bir Perspektiften Felsefi Pedagoji ya da Anlama Yetisinin Düzeltilmesi", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s. 11-30.

-, "Sunuş: Spinoza'yla Diyalog", *Mektuplar içinde (Benedictus Spinoza)*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2014, s. 17-54.

-, "Önsöz", *Anlama Yetisinin Düzeltilmesi Üzerine İnceleme içinde (Benedictus Spinoza)*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2015, s. 11-33.

-, "Spinoza'da İfade Özgürlüğünün Metafizik Temelleri", *Cogito: Spinoza: Taze Bir Nefes...*, Sayı: 99, ed. Gaye Çankaya Eksen, Alber Nahum, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020, s. 39-54.

-, "Atlas Röportaj: Maxime Rovere", çev. Ayşe Karadeniz, *Publishing Lab Atlas*, <https://www.atlaspublishinglab.com/post/atlas-roportaj-maxime-rovere> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)

-, "Türkiye Spinoza Çevresi'ne Dair", *Punctum*, Ağustos 2022, [https://www.punctumdergi.com/post/turkiye-spinoza-cevresine-dair\\_eylem-canaslan](https://www.punctumdergi.com/post/turkiye-spinoza-cevresine-dair_eylem-canaslan) (Son erişim tarihi: 30.03.2024)

Canatan, Kadir, "Nübüvetin Doğası Üzerine Çapraz Okumalar (Gazali-Spinoza ve Sürüş)", *İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 7, Sayı: 14, 2019, s. 209-221.

Cemal, Mustafa, "Hegelci Marx mı, Spinozacı Althusser mi?", *Birikim 97*, İstanbul: Birikim Yayınları, 1997, s. 45-49.

Cengiz, Ceyhun Akın, "Spinoza'nın Tanrı Anlayışına Farklı Bir Yaklaşım", *Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay Armağan Kitabı*, Ankara: Gazi Kitabevi, 2005, s. 331-336.

Cengiz, Övünç, "Bir Anti-Humanist Olarak Spinoza", *Varlık*, Sayı: 1220 (2009/5), İstanbul: Varlık Yayınları, 2009, s. 24-28.

-, "Spinoza Felsefesinde Bireyleşim ve Kişi Olma", *Dokuz Eylül Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 5, Sayı: 1, 2018, s.123-133.

-, "'Her Belirlenim Bir Yadsımadır': Hegel, Spinoza ve Akozmizm", *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 34, 2022, s. 187-207.

-, "Yolun Sonu: Kant'ın Spinoza Metafiziğine Dair Bir Tartışma", *Kaygı. Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi*, Cilt: 22, Sayı:1, 2023, s. 179-212.

Ceylan, Tuncay, "Belirlenimci Etik'te, Paradoksal Bir Durum Olan Özgürlük-Zorunluluk Bağlantısı ve Rasyonalite (Spinoza örneği)", *Kaygı*, Sayı: 19, 2012, s. 55-76.

-, "Spinoza Etiğinde Erdem: Aklın ya da Tanrının Yolunu İzlemek", *Felsefelogos*, Sayı: 48, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2013, s. 243-262.

Cılız, Feyruze; Aşkın, Zehragül, "Farabi ve Spinoza'da Bir ve Çok İlişkisi", *Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 21 (2016 Bahar), 2016, s. 231-248.

Cihan, Mustafa, "Spinoza'nın İnsana Bakışı", *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 4, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2004, s. 177-190.

-, "Spinoza Felsefesinin Etkileri: Spinozacılığın Farklı Dönem ve Alanlardaki Yansımaları", *Beytulhikme*, 2013/1, s. 105-137.

Coşkun, Seyit, "Özgürlük Problemi: Spinoza ve Kant", *Dört Öge*, Sayı: 9, 2016, s.139-156.

Çağlıyan, Çağdaş Emrah, "Gücün Edimselleştiği An: Tüm Yargıların Ötesinde Kıyametin Olumlanması", *Sinefilozofi*, Cilt: 1, Sayı: 2, 2016, s. 79-96

Çağlıyan, Ebru Aydın, "Spinoza'nın Geometrik Yönteminin Descartes Mathesis Universalis Projesi ve Yöntem Anlayışı Bağlamında İncelenmesi", *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 34, 2022, s. 167-186.

Çakır, Dilek, "Agnes Varda ve Spinoza'nın Özgürlük Anlayışı: Sans Toit Ni Loi (Yersiz Yurtsuz) Filmi", Sayı: 4, 2022, s. 168-183.

Çankaya, Gaye; Nahum, Alber, "Konaklama halinden yerleşikliğe: Türkiye'de Spinoza çevirileri üzerine", *K24*, 04.06.2015: <https://t24.com.tr/k24/yazi/konaklama-halinden-yerlesiklige-turkiyede-spinoza-cevirileri-uzerine,215> (Son erişim tarihi: 24.03.2024).

Çankaya Eksen, Gaye, "Spinoza'da Etik-Siyaset İlişkisi Üzerine", *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 17-27.

-, "Spinoza'da Fortitudo ve Barış Üzerine", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s.149-161.

-, "John Berger ve John Berger'ın Spinoza'sı Üzerine", *Şerhh, Şiir ve Eleştiri Dergisi*, Mayıs 2018.

-, "Spinoza'da İnsanı İnsan Yapan Şey Üzerine", *Cogito: Spinoza: Taze Bir Nefes...*, Sayı: 99, ed. Gaye Çankaya Eksen, Alber Nahum, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020, s.105-129.

-, "Bireysel ve Toplumsal Yetkinleşme Fikrinin Peşinde: Spinoza Düşüncesinden Peter Singer'ın Etkin Diğerkâmlığına Giden Dolambaçlı Bir Yol", *Gökcisimleri Üzerine*, haz. Kevser Güler ve Süreyya Evren, Arter Yayınları, 2021, s. 184-192.

-, "Etkin Diğerkamlık Düşüncesi ve Pratiğini Spinoza ile Birlikte Düşünmek", *Kilikya Felsefe Dergisi*, Sayı: 2, 2023, s.170-184.

Çelebi, Emin, "Kozmolojik Birlik ve Ontolojik Çeşitlenme. İbn Arabi ve Spinoza Örneği", *Ekev Akademi Dergisi*, Sayı: 44, 2010, s. 49-60.

-, "Spinoza'da Tanrı ve İnsan Bağlamında Özgürlük Problemi", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 131-137.

Çelebi, Emin; Birgül, Osman Gazi, "Spinoza Ateist Midir? L. Strauss, E.E. Harris'e Karşı", *İnönü University International Journal of Social Sciences (INIJOSS)*, Cilt 5, Sayı: 1, 2016, s. 254-269.

Çıvgın, Ayşe Gül, "Spinoza'da Birinci Tür Bilgi: "Hayal Gücü" Zemininde Bir Değerlendirme", *Dört Öğe*, Sayı: 15, s. 95-110.

Çiftci, Durdu Baran, "Bir İttifak Ağları Stratejisi Olarak Sosyal Hizmet Etiği", *Toplum ve Sosyal Hizmet*, Cilt: 27, Sayı: 2, Ekim 2016, s. 47-62.

Çilingir, Lokman, "Spinoza'da 'bilgeliğin zor yolu'", *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 117-125.

Çömlekci, Burçak Günce, "Din Felsefesi Açısından Spinoza'nın Tanrı Tasavvuru", *Beytülhikme*, Cilt: 11, Sayı: 1, 2021, s. 123-138.

Dağ, Enes, "Spinoza'da Bir Yanılsama Olarak İrade Özgürlüğü ve İnsanın Eylemliliğinin Doğası: Belirlenmişlik Zemininde "Ahlaki Yükümlülük", *Özgür İrade? Hukuk, Nörobilim, Psikoloji ve Ötesi* içinde (ed. Ozan Erözden, Salih Haydar Günler, Mustafa Ebrar Palteki, Cem Uysal), İstanbul: Zoe, 2021, s. 264-282.

-, "Spinoza'nın Bilinç Teorisi: Fikrin Fikri. Bilinçte Derece Farkları ve Kendilik Bilinci", *Hitit İlahiyat Dergisi*, Cilt: 21, Sayı: 2, 2022, s. 885-919.



-, "Spinoza'nın Hafıza Teorisi: İmgesel Çağırışım, Gelişkin Bellek ve Kişisel Aynılık Problemi", *Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2022/2, s. 229-258.

-, "Spinoza Etiğinde Uygun Bir Fikir Olarak "Ahlaki Farkındalık", Bilinç mi, Vicdan mı?", *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*, Cilt: 26, Sayı: 3, 2022, s.1181-1196.

-, "Spinoza'nın İçsel Huzur Teorisi: Duygusal Doyum ve Zihinsel Dinginlik", *Hitit İlahiyat Dergisi*, Cilt: 22, Sayı:1, 2023, s. 229-266.

Dayı, Handan, "Basın Fotoğrafında Merhametin İyiliği ve Kötülüğü Üzerine", *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 18, Sayı: 1, 2019, s. 217-226.

Demirkan, Mustafa, "Spinoza ve Westworld: Seçimlerimizde Ne Kadar Özgürüz?", *Düşünbil*, Sayı: 93, 2020, s. 9-12.

Dişçi, Zeliha, "İnsan ve Vampir: Sadece Aşıklar Hayatta Kalır Filminde Varlığın Spinozacı Temsili", *Art Sanat Dergisi*, Sayı: 9, 2018, s. 367-384.

-, "Toplumsal Cinsiyetin Gölgesinde Siyaset: Benedictus de Spinoza Beden, Hayal Gücü ve Kadın Tahayyülü", *Mülkiye Dergisi*, Cilt: 45, Sayı: 1, 2021, s. 5-32.

Doğaner, Umut Tuna, "Aristoteles ile Spinoza'dan Hareketle Sosyal Evrim ve Politika Kuramı", *Düşünbil*, Sayı: 60, Ankara, 2017, s.12-15.

Durmaz, Rahmi, "Fransa'daki Spinoza Okumaları Çerçevesinde Althusser'in Konumu ve Althusser'in Spinoza'yla İlgili İki Metni": <http://foralthusser.blogspot.com.tr/2014/01/fransadaki-spinoza-okumalar.html?q=spinoza> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)

Dursun, Yücel, "Spinoza'daki Olumsuzluk Üzerine Kısa Bir Deneme", *Dört Öğe*, Yıl: 4, Sayı: 7, Nisan 2015, s. 47-52.

Ejder, Özge, "Spinoza Felsefesi Perspektifinden Sanat Alanına Bakış", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s. 226-237.

Eken, Bülent, "Spinoza: Bir Özgürleşme Siyaseti Ontolojisi", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s.194-202.

Ekici, Ekrem, "Tanrısal Nesnellikten Tutkuların Toplumuna: Spinoza'nın Doğal Hak Kuramına Genel Bakış", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 139-154.

Elmas, Mehmet Fatih, "Spinoza'nın Antropomorfizm Eleştirisi Ya Da Aklın Hayalgücünü İfşası Üzerine", *Kaygı*, Sayı: 21, Güz 2013, s. 19-28.

-, "Levinas'ın Spinoza Eleştirisi Üzerine Bir İrdeleme", *Kaygı*, Cilt: 18, Sayı: 2, 2019, s. 530-548.

-, "Tanrı'nın Doğa'yla ve Doğa'nın Tanrı'yla Kuşatılması: Mevzi Savaşında Spinoza ve Berkeley'in Kritik Müdahaleleri Üzerine Bir Derinleşme", *Beytulhikme*, Cilt: 11, Sayı: 3, 2021, s. 1157-1189.

Erdemli, Atilla, "Spinoza'nın Ahlak Anlayışı", *Felsefe Arşivi* 27, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1990, s. 115-157.

Ergül, Savaş, "Spinoza Felsefesinde Yöntemin İşlevi", *Felsefelogos*, Sayı: 35-36, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2008.

-, "Spinoza Biyografisi", *FelsefeYazın*, Sayı: 16, Ankara: Felsefeciler Derneği Yayınları, 2010.

-, "Hobbes ve Spinoza: Siyasetin Yerini Belirlemeye Dair İki Girişim", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 31-49.

-, "Nadler'in *Spinoza: Bir Yaşam* Başlıklı Kitabının Türkçe Çevirisinin Tanıtımı", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı:40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 181-182.

-, "*Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında* Başlıklı Derleme Kitabın Tanıtımı", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı:40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 189-191.

-, Ergül, Savaş, "Bedenin Düşüncesi ve Düşüncenin Bedeni", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s. 15-30.

Ergün, Elif, "Solmaz Zelyüt'ün *Spinoza* Başlıklı Kitabının Tanıtımı", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 176-179.

Ergün, Reyda, "Önsöz: 17. Yüzyıldan Günümüze Bir İfade Özgürlüğü Çağrısı", *Teolojik-Politik İnceleme* içinde (Benedictus Spinoza), Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2008, s. 9-38.

-, "*Leviathan, Teolojik-Politik İnceleme ve Politik İnceleme*'de Korku Kavramı", *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 45-55.

-, "Spinoza'nın da Bir Bedeni Vardı", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 19-30.

-, "Spinoza'da Kadın ve Kadınların Spinozası", *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s. 135-148.

-, "Goethe ve Spinoza: Panteizm Tartışması ve Özgürlük Kavramı", *Belgin Erdoğan'a Armağan*, İstanbul: Der Yayınları, 2011, s. 641-652.

-, "Spinoza'da Hukuk ile Hak İlişkisi", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s.113-136.

-, "Spinoza'nın Güncelliği ya da Spinoza ve Politika", *Duvar*, Sayı: 20, İstanbul: 2015, s. 40-41.

Ergün, Reyda; Akal, Cemal Bâli, "Kimlik Bedenin Hapishanesidir", *Doğu Batı* 38, Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2006, s. 11-19.

-, "Bilgenin Siyaseti, Siyasetçinin Yalnızlığı", *Doğu Batı* 42, Ankara: Doğu Batı Yayınları, 2007, s. 229-243.

-, "Teolojik-Politik İnceleme'den Politik İnceleme'ye Özgürlük ve Güvenlik Bilmecesi", *Kimlik Bedenin Hapishanesidir*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s. 63-77.

Ergün, Reyda, Güngören, Birden, "Türkiye'de Spinoza", *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 139-151.

-, "Türkiye'de Spinoza", *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s.149-160.

Ergüneş, Ertunç Aras, "Negri'nin Yaban Kuraldışılık Başlıklı Kitabının Türkçe Çevirisinin Tanıtımı", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı:40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 174-176.

Esgün, Toros Güneş, "C. B. Akal'ın *Varolma Direnci ve Özerklik* Başlıklı Kitabının Tanıtımı", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 184-185.

Evren, Süreyya, "Spinoza Neşesi", *Radikal* (15/04/2005), İstanbul: 2005.

Fransez, Moris, "SpinoZen. Bir İç Özgürlük Arayışı", *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 125-138.

Gökalp, Nurten, "Descartes ve Spinoza Düşüncesinde Gerçek İyi Kavramı", *Felsefe Dünyası*, Sayı: 40, Ankara: Türk Felsefe Derneği Yayınları, 2004, s.18-40.

Gökçe, Tansu, "'Algılanmazlık Feminizmi" ve Spinoza. Tanınma/Temsil Politikalarının Spinozist Bir İtiraz", *Fe Dergisi*, Cilt 13, Sayı:1, 2021, s. 165-176.

Gözkân, H. Bülent, "Spinoza'nın Üçüncü Tür Bilgi Anlayışı ve Kant'ın Eleştirisi", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s.77-96.

Güleç, Cengiz, "Conatus versus libido: Spinoza'nın "conatus"undan Freud'un "libido"suna zihin kuramları", *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 235-249.

Gülen, A. Kadir, "Nekrophilia ya da Spinoza'yı Mezarından Kaldırmak", *Posseible. Düşünme Dergisi*, Sayı: 7, Ankara: 2015, s. 8-20.

Gültekin, Abdurrazak; Çelebi, Emin, "Spinoza Ontolojisi Bağlamında Yapay Zeka ve Bir Duygu Varlığı Olan İnsan Üzerine Bir Değerlendirme", *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 11, Sayı: 2, 2021, s. 27-42.

Gültekin, Abdurrazak, "Spinoza'nın Özgürlük Anlayışının Nörobilimsel Deneyler Işığında Değerlendirilmesi", *Beytulhikme*, Cilt: 11, Sayı: 4, 2021, s. 1461-1476.

-, "Spinoza Felsefesinde Tanrısal Yasa Bağlamında Mucizenin Reddi ve Peygamberlik", *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 26, Sayı: 2, 2022, s. 305-318.

Güner, Orkun, "Tabii Yasadan Tabii Hakka: Locke ve Spinoza", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s.162-193.

Güneş, Yaşar, "Spinoza'nın Siyaset Kuramında İç Savaş Sorunu", *Varlık*, Sayı: 1220 (2009/5), İstanbul: Varlık Yayınları, 2009, s. 17-20.

Güngören, Birden, "Hegel'de Teolojik-Politik İnceleme", *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 111-124.

-, "Hegel'den Jellinek'e Devlet Teorisinde Spinoza", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s.137-148.

Güngören Bulgan, Birden; Ergün, Reyda, "Türkiye'de Spinoza Bibliyografyası", *Spinoza Daima*, yay. haz. Cemal Bâli Akal, İstanbul: Zoe Yayıncılık, 2019, s. 141-188.

Gürbüz, Ali, "Spinoza Felsefesinde İnsan Tabiatı", *Teorik Bakış*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017, s. 241-260.

Gürsul, Erdal, "Spinoza'da Demokrasi Düşüncesi", *Felsefi Düşün*, Sayı: 20, 2023, s. 1-24.

Güven, İrem, "Parazitler ve İnsanlar-Spinoza ve Simondon'da Bireyleşme", *Teorik Bakış*, Sayı: 15, 2022, s.193-202.

Hacıfevzioğlu, Ahmet Umut, "Spinoza'nın Düşünce ve İfade Özgürlüğü Kavrayışı", *Özne* 29 (Güz 2018), Dosya Konusu: Stoa Felsefesi, Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları, 2018, s. 209-222.

Hazar, Zuhâl, "Spinoza Bağlamında Felsefi Terapi ile Yaşamsal Pratik", *Universal Journal of History and Culture*, Cilt: 1, Sayı: 1, 2019, s. 23-32.

Hemşinli, Hakan; Oruk, Zehra, "Akılcı İnançtan İnançlı Akla: Deizm ve Panteizm Kısacasında Einstein'ın Tanrı Anlayışı", *Bilimname*, Cilt: 2020, Sayı: 41, 2020, s. 723-761.

Işık, Ceyhan, "Spinoza Açısından Evrensel Düşünce'den Evrensel Demokrasiye", *Felsefe Dünyası*, Cilt: 1, Sayı: 75, 2022, s. 419-435.

İlhan, Kemal, "İbn Meymun ile Spinoza'nın Vahiy ve Nübüvvet Tasavvurlarının Karşılaştırılması", *ATEBE*, Sayı: 9, 2023, s. 43-68.

Kahveci, Kudsi, "Bir Töz Metafizigi Tartışması: Leibniz'in Spinoza Eleştirisi", *Kaygı. Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi*, Cilt: 18, Sayı:1, 2019, s. 225-239.

Kalaycı, Nazile, "Spinoza'nın Ethica'sı Bağlamında Mizahın Politik İşlevi", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s.238-254.

Kalın, Yakup, "Cogitata Metaphysica'nın II. Kısmı ve Spinoza'nın Sıfat Teorisi Açısından Önemi", *Beytulhikme*, Cilt: 12, Sayı: 2, 2022, s. 515-536.

Kanatlı, Mehmet, "Baruch Spinoza'da Ekonomi Politigin Etika'sı", *Fiscaoeconomia*, Cilt: 6, Sayı: 3, 2022, s.1308-1329.

Kara, Ertuna, "Baruch Spinoza'nın Felsefesinde İnsanın Yeri ve Önemi", *Düşünbil*, Sayı: 60, Ankara, 2017, s. 21-24.

Kara, Onur Eylül, "Ulus Baker'in Spinoza Pratiđi", *Cogito: Spinoza: Taze Bir Nefes...*, Sayı: 99, ed. Gaye Çankaya Eksen, Alber Nahum, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020, s. 169-188.

Karaca, Çağlar, "Spinoza ve Zamanın Gerçekliđi", *Felsefe Arkivi*, Sayı: 59, İstanbul Üniversitesi Yayınları, 2023, s. 20-32.

Karagöz Yeke, Yıldız, "Spinoza'da Felsefe, Etik ve Siyaset", *Kaygı*, Sayı: 16, 2011, s. 95-122.

Karaman, Yasin, "Spinoza'da Epistemolojik ve Politik Lehim Aracı Olarak Ortak Mefhumlar", *Kampfplatz*, Sayı: 1, Ankara: Phoenix Yayınevi, 2012, s. 77-97.

Kardeş, Ertan, "17. Yüzyıl Meselesi Olarak Spinoza: Schmitt'in Spinoza Kavrayışları", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Arkivi*, Sayı: 1, 2014, s. 21-36.

Kaya, Mustafa, "Doğal Hak Kavramı Bağlamında Hobbes ve Spinoza", *Kesit Akademi Dergisi*, Sayı: 9, 2017, s. 175-188.

Kayıran, Yücel, "Deleuze Teolojik-Politik İnceleme'yi Neden Göz Ardı Etmektedir?", *Varlık*, Sayı: 1220 (2009/5), İstanbul: Varlık Yayınları, 2009, s. 21-23.

-, "Zamansız bir eleştirmen", *Radikal* (27/05/2011), İstanbul: 2011, s. 11-12.

-, "Cemal Bâli Akal ile Türkiye Spinoza Çevresi'ne dair", *K24*, 08 Eylül 2022, <https://t24.com.tr/k24/yazi/cemal-bali-akal-ile-turkiye-spinoza-cevresi-ne-dair,3873> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)

Kılıç, Sinan, "Geleneksel ve Ahlaki Bir Yargının Ötesinde Spinoza'nın İyi-Kötü ve Nedensellik Problemlerini İrdeleyişi", *Uludağ Üniversitesi Felsefe Dergisi*, Sayı: 9, Bursa: 2007, s. 163-173.

Kızıltuğ, Kürşad, "Sinirbilim, Evrim, Etik, Demokrasi, Spinoza", *Post Dergi*: [https://www.academia.edu/103604143/Sinirbilim\\_Evrim\\_Etik\\_Demokrasi\\_Spinoza](https://www.academia.edu/103604143/Sinirbilim_Evrim_Etik_Demokrasi_Spinoza) (Son erişim tarihi: 30.03.2024)

-, "Spinoza'da sevmenin kuruculuğu", *K24*, 12.04.2018: <https://t24.com.tr/k24/yazi/spinozada-sevmenin-kuruculugu,1675> (Son erişim tarihi: 30.03.2024).

Koyuncu, Emre, "Bir Soru: Spinozacı Kimdir?", *Felsefelogos. Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 163-171.

-, "Spinoza'nın Sıfat Kavrayışı Üzerine Üç Yorum: Hegel, Macherey ve Deleuze", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s. 40-55.

Körpe, İbrahim, "Farabi ve Spinoza'da Bilginin Belirlenimleri ve Mutluluk", *Din ve İnsan Dergisi*, Cilt: 3, Sayı: 6, 2023, s. 89-110.

Kulak, Önder, "Spinoza Demokrasiden Vazgeçebilir mi?", *Teorik Bakış*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017, s. 227-240.

Küçük, Ömer, "Etika'nın Sosyolojik Tahayyülü ve Spinoza'nın Sosyolojiye Etkileri Üzerine", *Humanitas*, Sayı: 9, 2021, s. 184-207.

-, "Hermann Melville Edebi Yaratıcılığında Gotik ve Barok İmgelem, Hegelci Spekülatif ve Spinozacı İçkinlik Düzlemi", *Folklor ve Edebiyat*, Cilt: 28, Sayı: 110, 2022, s. 439-459.

Meral, Yasin, "Tevrat Tenkit Geleneğinin Öncüsü: İbn Hazm mı Spinoza mı?", *Diyanet İlmî Dergi*, Sayı: 4, 2014, s. 69-82.

-, "Spinoza'nın *Teolojik-Politik İncelemesi*'nde Tanah Eleştirisi", *Mukaddime*, Sayı: 6(1), 2015, s.19-45.

Merkit, Nuriye, "Spinoza ve Nietzsche'nin Felsefesinde Ölüm Sorunu", *FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 30, 2020, s. 437-450.

Nacar, Evrim, "Spinoza'da Tekilliğin Çözülüşü ve Ölümün İmkansızlığı", *Düşünbil*, Sayı: 60, Ankara: 2017, s. 6-9.

Nahum, Alber, "Karşılaşmanın Gölgesi. Gilles Deleuze'ün *Spinoza: Pratik Felsefe'si*", *Virgöl Dergisi*, Sayı: 104, İstanbul: Pusula Yayıncılık, 2007, s. 28-32.

-, "Sunuş", *Kötülük Mektupları*, İstanbul: Norgunk, 2008, s. 7-51.

-, "Spinoza'nın *Kutsal Kitap* Tefsir Kuramı", *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 75-103.

-, "Ölümü Değil, Hayatı Düşünmek: Spinoza'nın Ölüm Kavrayışına İlişkin Bir Taslak", *Sanat ve Arzu Seminerleri 2010*, İstanbul: Norgunk, 2011, s. 80-97.

-, "Spinoza, İsa ve Yeni Ahit", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s. 266-287.

-, "Bir Spinoza İmgesinin İzinde: Modern Yahudiliğin Doğuşundan Ferisilik Eleştirisine", *Cogito: Spinoza: Taze Bir Nefes...*, Sayı: 99, ed. Gaye Çankaya Eksen, Alber Nahum, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020, s. 72-105.

- "Spinoza'nın Dil Kuramı: Eleştiriden Pratiğe", *Kilikya Felsefe Dergisi*, 2021/2, s. 16-35.

Okumuş, Hamza Celalettin, "Modern Felsefeyi Spinoza ile Başlatmanın Gereği Üzerine: Felsefe Tarihi ve Sancı Tarihi", *Düşünbil*, Sayı: 60, Ankara, 2017, s. 15-17.

Özalp, Hasan, "Kitap Tanıtımı: Panteizm, Ateizm ve Panenteizm Bağlamında Spinoza'nın Tanrı Anlayışı", *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: X/1, Haziran 2006, s. 291-293.

Özatalay, Cem, "Kapitalizmden Kurtuluşun Spinozacı İmkanları", *Express*, Sayı: 139, Kasım-Aralık 2013, s. 51-53.

Özcan, Hüseyin Deniz, "Spinozacı Bir Yas Okuması: Üç Renk: Mavi", *ViraVerita*, <https://viraverita.com/spinozacı-bir-yas-okuması-uc-renk-mavi/> (Son erişim tarihi: 24.03.2024).

-, "Önsöz: İçkinlik ve Etik", *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 7-18.

Özçelik, Güray, "Spinoza'nın Hayatı ve Töz/Tanrı/Doğa Üzerine", *Düşünbil*, Sayı: 60, Ankara, 2017, s. 29-33.

Özgen, Mehmet Kasım, "Spinoza'da Aşk Felsefesi", *Beytulhikme*, 2013/1, s. 85-103.

Özkan, Yakup, "Spinoza Felsefesinde Varoluş-Öz Ayrımı", *Kaygı*, Sayı: 29, 2017, s.181-193.

Özmkas, Utku, "Deleuze'ün Spinoza. Pratik Felsefe Başlıklı Kitabının Tanıtımı", *Felsefelogos: Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 179-181.

Palancı, Cihan, "Biyo-İktidarı Spinoza İle Okumak", *Toplum ve Demokrasi* 10 (21), Ocak-Haziran 2016, s. 13-21.

Parlar Yasin, "Klasik Siyasi Düşünceyle Hesaplaşma: Machiavelli ve Spinoza", *İnönü University Faculty of Journal of Social Sciences*, Cilt: 8, Sayı: 2, 2016, s. 89-104.

-, "Machiavelli ve Spinoza Bağlamında Klasik Siyaset Felsefesinden Kopuşun Temelleri", *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 2, Sayı: 2, 2016, s. 148-153.

Reçber, Mehmet Sait, "Bayle, Spinoza ve Panteizm Meselesi", *Din ve Felsefe Araştırmaları*, Cilt: 3, Sayı: 5, 2020, s. 5-27.

Rızvanoğlu, Eren, "C. B. Akal'ın Özgürlüğün Geleceği Yoktur Başlıklı Kitabının Tanıtımı", *Felsefelogos: Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 182-184.

Sarfati, Metin, "Smith-Spinoza ve İktisat Teorisinin Kısa Bir Eleştirisi", *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, Cilt: 4, No: 2, 2012, s. 89-98.

Somuncuoğlu Erkan, Fatma, "Spinoza ve Kötülük Mektupları", *Din ve Bilim. Muş Alparslan Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dergisi*, Cilt: 6, Sayı:1, 2023, s. 43-62.

Sunat, Halûk, "Spinoza ve Psikanaliz", *Psikanaliz Yazıları* 3, İstanbul: Bağlam Yayınları, 2001, s. 85-102.

-, "Spinoza ve Psikanaliz-2", *Psikanaliz Yazıları* 4, İstanbul: Bağlam Yayınları, 2002, s. 57-68.

-, "Spinoza Problemi'ne Dair":

<http://haluksunat.com/2012/07/13/spinoza-problemine-dair/> (Son erişim tarihi: 24.03.2024)



-, "Spinoza ve Siyasete Dair Notlar", *Birikim*, Sayı: 275 (Mart 2012), s. 60-70; Ayrıca bkz: <http://haluksunat.com/2012/04/26/spinoza-ve-siyasete-dair-notlar/> (Son erişim tarihi: 24.03.2024)

-, "Varlık Kitaplığı: Spinoza: Bir Hakikat İfadesi", *Varlık Dergisi* (2013/1), Sayı: 1264, İstanbul: Varlık Yayınları, 2017, s. 107-108.

-, "Etika'dan 'demokrasi'ye/teolojik-politik edimselliğe' yol alırken (1)", *Birikim*, Sayı: 295, İstanbul: Birikim Yayınları, 2013, s. 38-48.

-, "Etika'dan 'demokrasi'ye/teolojik-politik edimselliğe' yol alırken (2)", *Birikim*, Sayı: 297, İstanbul: Birikim Yayınları, 2014.

-, "Gezi / 17 Aralık vak'aları: Demokratik eylemlilik ve Spinoza", *T24*, 05.02.2014: <https://t24.com.tr/haber/gezi-17-aralik-vakalari-demokratik-eylemlilik-ve-spinoza,250323> (Son erişim tarihi: 24.03.2024).

-, "Spinoza Felsefesinde "Şiddet"in Yeri", *Varlık*, Sayı:1316, (2017/5), İstanbul: Varlık Yayınları, 2017.

-, "Ulus Baker'i Anarken - Spinoza İle Sevinç Kesilmek", *Birikim*, Sayı: 341, Eylül 2017, s. 69-79.

-, "Bir Ulus Baker okuması: Freud'un psikanalizi, Spinoza'nın felsefesi ve "yaratma" edimi", *Birikim*, Sayı: 395, Mart 2022, s. 32-49.

Şahin, Özgür, "Melville Romanında Spinozacı İzlekler: Pierre ve Bartleby", *Vira Verita*, Sayı: 2016/2, s. 72-90.

-, "Spinoza üzerinden yürütülen bir metodoloji tartışması: Düşünce tarihinin süper kahramanları var mıdır? Michael Della Rocca v. Daniel Garber", *Vira Verita*, 16.08.2018, <https://viraverita.com/spinoza-uzerinden-yurutulen-bir-metodoloji-tartismasi-dusunce-tarihinin-super-kahramanlari-var-midir-michael-della-rocca-vs-daniel-garber/> (Son erişim tarihi: 24.03.2024).

Şakar, Mehmet Cafer, "Cinayet mi? İntihar mı? Conatus Vakası", *Dört Öğe*, Sayı: 12, 2017, s. 221-231.

Şiray, Mehmet, "Benedictus Spinoza'da Olumsuz Bir Güç Olarak Beden Düşüncesi", *Felsefelogos*, Sayı: 51, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2014.

-, "İmgeden Akla: Spinoza'nın Toplum ve Bireysellik Anlayışını Tutkular Üzerinden Yeniden Okumak", *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s. 212-225.

Talay, Zeynep, "Spinoza'da Özgür İrade ve Özgürlük", *Psikeart*, İstanbul: 2015, s. 67-73.

-, "Spinoza: Ruh/Bedenin *Can*'i", *Psikeart*, İstanbul: 2017.

-, "Spinoza'da Özgür İrade ve Özgürlük: Tercih mi, Zorunluluk mu?", *Psikeart*, İstanbul.

Taşkın, Süleyman, "Spinoza'nın Determinizm Anlayışı ve Tanrı/Töz Düşüncesine Yansımaları", *Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 16, 2020, s. 370-382.

Tezcan, Vedat, "Ateist Bir Filozof İçkin Bir Ontoloji: Deleuze'de Yaratıcı İnsan", *ESAM Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 2, 2023, s. 145-159.

Topakkaya, Arslan, "Hegel Panteist Bir Filozof mudur? Spinoza'nın Panteist Felsefesinin Eleştirisi Bağlamında", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 1/5, 2008, s. 825-836.

Töle, Harun M., "Ahlat Ağacı ve Var-Kalma Çabası", *Sinefilozofi Dergisi*, 2019, s. 5-25.

Tüfenk, Orkun, "Sonsöz: İçkin Etik: Olumlama ve Praksis Felsefesinin Bir Araya Gelişi", *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 339-350.

Türk, Hasan Bahadır, "Spinoza'nın Tractatus Politicus'unda Zorunluluk ve İnsan Doğası Tartışmasının Siyasal Anlamı", *Beytulhikme*, Cilt: 6, Sayı: 2, 2016, s. 41-55.

Türkben, Yaşar, "Nurettin Topçu'ya göre Spinoza'nın Hürriyet Anlayışı", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 44, 2010, s.119-129.

-, "Spinoza'ya göre Tanrı ve İrade Özgürlüğü", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 15/1, 2010, s. 117-125.

Türkmen, Sevinç, "Ekoloji ve Spinoza", *Felsefelogos: Spinoza*, Sayı:40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 155-162.

-, "Ekolojide anti-teleolojik bir ontoloji", *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 105-110.

-, "Spinoza'da Sonsuzluk Sorunu ve Praksis", *Kaygı Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Dergisi*, Sayı: 23, 2014, s. 117-127.

-, "Maddeci Bir Metafizik' Olarak Spinoza Felsefesi", *Teorik Bakış*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017, s. 209-225.

Türkyılmaz, Çetin, "Spinoza'da Özgürlük-Zorunluluk Bağlantısı", *Yeditepe'de Felsefe*, Sayı: 2007/6, s.176-187.

-, "Spinoza ve Hegel'de Bilinç", *Monokl* 4-5, İstanbul: Monokl Yayınları, 2008, s. 271-276.

-, “Şeyh Bedreddin’i Spinoza ile Okumak”, *Spinoza İle Karşılaşmalar*, der. Güçlü Ateşoğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2015, s. 255-265.

-, “Bir Anomali Olarak Varidat: Şeyh Bedreddin’in Varidat’ının Felsefi Boyutları”, *Folklor/Edebiyat*, Cilt: 22, Sayı: 85, 2016/1, s. 123-140.

Tüzer, Abdullatif, “Rasyonel/Doğal Din ve Spinoza”, *Beytulhikme*, 2013/1, s. 33-51.

Uluğ, Çağrı, “Deleuze’de Büyük Spinoza-Nietzsche Özdeşliği”, *Teorik Bakış*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017, s. 143-174.

Urhan, Veli, “Spinoza panteizminin panenteistik bir yorumu”, *Felsefelogos*, Sayı: 2013/1, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2013, s. 201-206.

Uygur, Nermi, “Spinoza’yla Amor Intellectualis”, *Cogito* 96, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1996, s. 133-142.

Ülken, Hilmi Ziya, “Spinoza ve Etika Çevirisi Üzerine Birkaç Söz”, *Etika* içinde (Benedictus Spinoza), İstanbul: Ülken Yayınları, 1984; Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2004, s. 9-29.

Ünaslan, Fehmi, “Balibar’ın *Spinoza ve Siyaset* Başlıklı Kitabının Türkçe Çevirisinin Tanıtımı”, *Felsefelogos: Spinoza*, Sayı:40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 173-174.

Ünlü Kurt, Simge, “Spinoza Felsefesinin Halkla İlişkiler Üzerindeki Etkileri”, *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 16, Sayı: 3, 2018, s. 343-356.

Vural, Mehmet, “Meşşâî Filozofları ve Spinoza’da Nübüvvet Nazariyesi”, *Beytulhikme*, 2013/1, s. 53-83.

Yaldır, Hülya, “Akılcılığın Altın Çağında İnsan Doğası Üzerine Tartışmalar: Descartes, Malebranche ve Spinoza”, *Hikmetin İzinde. Kenan Gürsoy’a Armağan*, yay. haz. Fulya Bayraktar, Ankara: Aktif Düşünce Yayıncılık, 2016, s. 637-656.

Yamaner, Melike Batur, Güngören, Birden, “Spinoza’dan Mill’e, Mill’den AİHM’ne İfade Özgürlüğü”, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 61 (2007/2), s. 25-46.

Yardımlı, Aziz, “Spinoza ve Modern Bilincin Erdem Sorunu”, *Törebilim* içinde (Benedictus Spinoza), İstanbul: İdea Yayınları, 1996, s. v-xxxiv.

Yaşar, İraz, “Conatus Versus Güç İstenci”, *Teorik Bakış*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017, s. 53-73.

Yelkenci, Taner, “Din ve Devlet: Benedictus de Spinoza’nın Politik Teoloji Eleştirisi”, *Felsefelogos: Spinoza*, Sayı:40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 61-76.

-, "Louis Althusser'in Materyalist İdeoloji Teorisi", *Baykuş Felsefe Dergisi*, Sayı: 7, İstanbul, Alef Yayınevi, 2011; Ayrıca bkz: <http://foralthusser.blogspot.com.tr/2013/05/louis-althusserin-materyalist-ideoloji.html?q=spinoza> (Son erişim tarihi: 14.03.2024)

Yener, Ali Galip, "Türkiye'de Spinoza Okumaları", *Varlık*, Sayı: 1220 (2009/5), İstanbul: Varlık Yayınları, 2009, s. 9-12.

Yıldırım, Adem, "Parrhesia kırılmaçılığında ifade özgürlüğüne yer ayırma", *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 201-215.

Yıldırım, Tamer, "Feuerbach'a Etkileri Bağlamında Spinoza ve Panteizm", *Felsefelogos: Spinoza*, Sayı:40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s. 123-129.

Yıldız, Mustafa, "Spinoza'da İnsan Doğası-Siyaset İlişkisi Üzerine Bir Deneme", *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 3, 2012, s.1-24.

-, "Spinoza'da insan doğasının tarih ve siyasetle ilişkisi", *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 177-188.

Yücefer, Hakan, "Ahlak İçin Başka Bir Soykütük: Deleuze'e göre Spinoza'nın Pratik Felsefesi", *Teorik Bakış*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017, s. 75-122.

-, "Filozof ve Çokluk: *Politik İnceleme*'nin Anti-Platonculuğu", *Cogito: Spinoza: Taze Bir Nefes...*, Sayı: 99, ed. Gaye Çankaya Eksen, Alber Nahum, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020, s. 211-261.

Zabcı, Filiz, "Kitap İncelemesi: İrvin D. Yalom: Spinoza Problemi: Bir Nazi Subayının Paradoksu", *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, Cilt: 70, Sayı: 4, 2015, s.1041-1046.

Zelyüt, Solmaz, "Leo Strauss'un *TTP* Okuması", *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 105-110.

-, "Asylum Ignorantiae", *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s.17-26.

## **Yabancı Dillerdeki Yayınlar**

### **Kitaplar ve Kitap Bölümleri**

Çankaya Eksen, Gaye, *Sartre et Spinoza. De la politique des singularités l'éthique de générosité*, Paris: Classiques Garnier, 2017.

Güngören Bulgan, Birden, *Die Bedeutung von Hegels Spinoza-Lektüre für seine Staats- und Rechtstheorie*, Logos Verlag, 2011.

### **Makaleler, Söyleşiler ve Tanıtma Yazıları**

## İspanyolca Yayınlar

Akal, Cemal Bâli, "Del derecho de comunicación al derecho a la ciudadanía universal. De Vitoria à Spinoza", *Spinoza Segundo Coloquio*, der. Diego Tatián, çev. Emmanuel Bisset, Buenos Aires: Editorial Altamira, 2006, s. 23-34.

-, "Sobre el Calvinismo y el positivismo jurídico de Spinoza", *Spinoza Maledictus: Spinoza Treceavo Coloquio*, der. Ana Leila Jabase, Carmela Las Heras Pronello, Alejandra Meriles, Francisco Rivera, Córdoba: Universidad Nacional de Córdoba, 2018, s. 248-256.

-, "Pueden mis ojos ver el otro?", *Spinoza en la literatura* içinde (Cemal Bali Akal, Valentin Brodsky, Gonzalo Gutierrez Urquijo, Ana Leila Jabase, Diego Tatián), Córdoba: Rieuwetsz/Biblioteca de Filosofía, 2017.

Armaner, Türker, "Fichte enfrenta a Spinoza: ¿Amigo o Enemigo?", İngilizceden çev. Laura Arese, *Spinoza Octavo Coloquio*, der. Diego Tatián, Córdoba: Editorial Brujas, 2012, s. 105-112.

Canaslan, Eylem, "Los otros de Spinoza", çev. Alejandra Meriles, *Spinoza Decimosegundo Coloquio*, yay. haz. Valentín Brodsky, Gisel Farga, Gonzalo Gutiérrez Urquijo, Agustina Viñas, Córdoba: Universidad Nacional de Córdoba, 2017, s. 37-43.

Ergün, Reyda, Akal Cemal Bâli, "Los derechos de los migrantes como mito político", *Spinoza Tercer Coloquio*, der. Diego Tatián, çev. Emmanuel Bisset, Córdoba: Editorial Brujas, 2007, s. 153-161.

-, "La política del sabio y la soledad del gobernante", *Política y Soledad*, der. Verónica Galfione, Marcos Santucho, Córdoba: Editorial Brujas, 2008, s. 41-50.

-, "Sobre la incompatibilidad entre el TP y el TTP", *Spinoza Cuarto Coloquio*, der. Diego Tatián, Córdoba: Editorial Brujas, 2008, s. 407-416.

-, "Algunas notas sobre las traducciones del *Tratado Teológico-Político*", *Spinoza. Quinto coloquio*, der. Diego Tatián, Córdoba: Editorial Brujas, 2009, s. 47-55.

## Fransızca Yayınlar

Akal, Cemal Bâli, "Du droit de communication au droit à la citoyenneté universelle. De Francisco de Vitoria à Spinoza", *Erdoğan Teziç'e Armağan*. Galatasaray Üniversitesi Armağan Serisi 5, İstanbul: Beta, 2007, s. 7-15.

-, "La philosophie poétique de Spinoza sans Spinoza. Walt Whitman et Saint-John Perse", *Synergies Turquie* 3, İstanbul: Gerflint, 2009, s. 131-139.

-, "Rencontres méditerranéennes autour de Spinoza", *Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü Yıllığı*, İstanbul: 2016.

-, "La fin de l'utopie ou la liberté dans la nécessité", *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. Melike Batur Yamaner'in Anısına Armağan*, İstanbul: Beta, 2015.

Akal, Cemal Bâli; Ergün Reyda, "L'identité est la prison du corps", çev. Marie-Hélène Sauner, *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2005/2, İstanbul: Beta, 2007, s. 5-13.

Çankaya Eksen, Gaye, "Problème d'expression de l'unité de la société politique: Balibar et Spinoza", *Rue Descartes* 2015/2, Sayı: 85-86, s. 177-190.

-, "Spinoza et Sartre. Une composition dynamique des singularités", *Philonsorbonne* 12, 2017-2018, s. 175-186.

Çankaya Eksen, Gaye; Blancher, Marion, "La liberté du point de vue d'une philosophe turque, entre Spinoza et Sartre", *Astérior*, 2018: <https://journals.openedition.org/asterion/3191> (Son erişim tarihi: 24.03.2024).

Ergün, Reyda; Akal, Cemal Bâli, "Quelques notes sur les traductions du *Traité Theologico-Politique*", *Synergies Turquie* 2, İstanbul: Gerflint, 2009, s. 197-205.

-, "Spinoza en Turquie", *Archives de Philosophie*, Sayı: 74-2011/4, Paris: 2011.

Nahum, A. E. "Les langues de Spinoza, les langues des Juifs et la 'langue juive'", *Philosophical Remarks on the City and Right to the City/ Felsefede Kent ve Kent Hakkı*, (Book Series: TheCity's Language / Şehrin Dili / Langues de la ville), ed. Ö. Güven & M. E. Kardeş, İstanbul University Press, 2021, s. 95-113.

### **Almanca Yayınlar**

Ergün, Reyda; Güngören, Birden; Özdil, Mahmut M.: "Rezension über Cemal Bâli Akals Bücher", *Studia Spinozana: Spinoza and Late Scholasticism*, Sayı: 16, der. Robert Schnepf, Ursula Renz, Würzburg: Königshausen & Neumann, 2008, s. 307-312.

-, Spinoza in der Türkei, *Studia Spinozana: Spinoza and Late Scholasticism*, Sayı: 16, der: Robert Schnepf, Ursula Renz, Würzburg: Königshausen & Neumann, 2008, s. 257-262.

Güngören Bulgan, Birden, "Hegels Grundlinien der Philosophie des Rechts und Spinozas Politischer Traktat- Parallelen in der Architektonik mancher Begriffe", *Studia Hegeliana, Journal of the Spanish Society for Hegelian Studies, Hegel y Spinoza*, Cilt: 2, yay. haz. Maria del Carmen Paredes, Juan J. Padiá, 2016, s.79-95.

### **İngilizce Yayınlar**

Akdemir, Müslim, "Traces of Seykh Bedreddin in Spinoza", *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 63-68.

Akşehir Uygur, Mahinur, "Of Human Bondage and the Question of Free Will", *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 2018 (39), s. 127-138.

Armaner, Türker, "The order of ideas: Vico and Spinoza", *The Vico Road*, yay. haz. Monica Riccio, Manuela Sanna, Levent Yılmaz, Roma: Edizioni di Storia e Letteratura, 2016.

Canaslan, Eylem, "Ontology and the Political Absolute: A Critical Reading of Spinoza On Women", *Manuscrito*, 46 (1), 2023, s. 147-196.

Celikates, Robin, "Beyond liberalism. Spinoza on democracy", *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 99-103.

Çilingir, Lokman, "The difficult path of wisdom in Spinoza's philosophy", *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 127-137.

Ejder, Özge; Talay Turner, Zeynep, "Spinoza, Art and the Ethics of Relationality", *(Non)Human Bodies in Various Contexts* içinde, ed. İnci Bilgin Tekin, Özden Sözalın, Peter Lang, 2022.

Erdoğan Turan, Filiz, "Performance of Affects and Imitation of Emotions: A Study on Babis Makridis's Pity Film", *Sinefilozofi*, Özel Sayı (3), 2021, s. 442-454.

Ergün, Reyda, "Legal and political dimensions of Spinoza's ontology in the context of the contemporary concept of human rights", *Spinoza e nós. Volume 2: Spinoza atual / inatual*, Rio de Janeiro: Editora PUC-Rio, 2017, s. 368-378.

Güleç, Cengiz, "Conatus versus libido: theories of mind from Spinoza's "conatus" to Freud's "libido"", çev. Tamer Ertangil, *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 251-266.

Güneysu, Gökhan, "Spinoza and International Law: Bleak Take on Self-Help or a Strong Belief in Humanity", *Kaygı*, Sayı: 28, 2017, s.173-180.

Gürbüz, Kibar, "Spinoza's Distinction between Religion and Reason", *Entelekyo Logico-Methaphysical Review*, Cilt: 4, Sayı:1, 2020, s. 29-43.

Gürkan, Salime Leyla, "Some Implications of Ibn Khaldun's Approach to the History of the People of Israel: The Relation Between 'Asabiyyah and Chosenness", *Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: XIX, Sayı: 35, Haziran 2017, s. 103-119.

Kabadayı, Talip, "Ontological and cosmological arguments in Descartes, Spinoza and Leibniz", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 19, Sayı: 1, 2002, s.153-163.

Küçük, Ömer, "Gothic and Baroque Imagination, Hegelian Speculative and Spinozist Plane of Immanence in Herman Melville's Literary Creativity", *Folklor/Edebiyat*, Cilt: 28, Sayı: 110, s. 439-459, 2022.

Talay Turner, Zeynep, "Nietzsche and Spinoza: Thinking Freedom", *Kaygı*, Sayı: 26, 2016, s.1-20.

-, "Relational Autonomy: A Spinozistic Approach", *Reflektif. Journal of Social Sciences*, Vol: 3/1, 2022, s. 65-74.

Türkben, Yaşar, "God and Freewill in Spinoza", *Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 21, 2022, s. 319-330.

Türkmen, Sevinç, "An anti-teleological ontology in ecology", çev. Akın Emre Pilgir, *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 111-116.

Yıldırım, Adem, "In the fragility of parrhesia: freedom of expression", *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 217-233.

Yıldız, Mustafa, "The relation of human nature with history and politics in Spinoza", *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 189-199.

## **SPİNOZA HAKKINDA YABANCI DİLLERDEKİ ESERLERİN TÜRKÇE ÇEVİRİLERİ**

### **Kitaplar ve Kitap Bölümleri**

Alexander, Samuel, *Spinoza ve Zaman*, çev. Berk Yaylım, Fol Kitap, 2019.

Balibar, Étienne, *Spinoza ve Siyaset*, çev. Sanem Soyarslan, yay. haz. Eylem Canaslan, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2004, 2010, 2016.

Berger, John, *Bento'nun Eskiz Defteri*, çev. Beril Eyüboğlu, İstanbul: Metis Yayıncılık, 2012, 2018 (3. Baskı), 2022.

Block, Lawrence, *Spinoza Felsefesi Öğrenen Hırsız*, çev. Mehmet Harmancı, İstanbul: Oğlak Yayınları, 1997.

Copleston, Frederick, *Spinoza. Felsefe Tarihi. Çağdaş Felsefe 4b*, çev. Aziz Yardımlı, İstanbul: İdea Yayınları, 1990, 1997, 2013.

Damasio, R. Antonio, *Spinoza'yı Ararken. Haz, Acı ve Hisseden Beyin*, Ankara: ODTÜ Geliştirme Vakfı, 2018, 2020.

Del Lucchese, Filippo, *Machiavelli ve Spinoza'da Çatışma, Güç ve Çokluk*, çev. Orkun Güner, İstanbul: Otonom Yayınları, 2016.



Della Roca, Michael, *Spinoza*, çev. Berk Yayılım, İstanbul: Say Yayınları, 2023.

Deleuze, Gilles, *Spinoza Üzerine On Bir Ders*, çev. Ulus Baker, Ankara: Öteki Yayınları, 2000; İstanbul: Kabalıcı Yayınları, 2008, 2021.

-, *Spinoza. Pratik Felsefe*, çev. Ulus Baker, İstanbul: Norgunk Yayıncılık, 2005; çev. Ulus Baker, Alber Nahum, İstanbul: Norgunk Yayıncılık, 2011 (Gözden geçirilmiş ikinci baskı), 2019, 2022 (5. Baskı).

-, *Spinoza ve İfade Problemi*, çev. Alber Nahum, İstanbul: Norgunk Yayıncılık, 2013, 2021.

-, *Spinoza: Düşüncenin Hızları. Resim ve Kavramlar Sorunu*, çev. Sadık Erol Er, Celal Gürbüz, İstanbul: Çizgi Kitabevi, 2021.

-, "Spinoza ve Üç "Etika"", *Kritik ve Klinik* içinde, çev. İnci Uysal, İstanbul: Norgunk Yayıncılık, 2007, 2013, 2021.

Hulten, Pontus, *Vermeer ve Spinoza*, çev. İnci Uysal, İstanbul: Norgunk Yayınları, 2012.

Jarrett, Charles, *Kafası Karışmışlar İçin Spinoza*, çev. Aydın Gelmez, Ankara: Dipnot Yayınları, 2022.

Juffé, Michel, *Freud-Spinoza Mektuplaşması 1676-1938*, çev. Siren İdemen, İstanbul: Metis Yayınları, 2018, 2020.

Kline, George L., *Sovyet Felsefesinde Spinoza*, çev. Akın Sarı, İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 2023.

Lenoir, Frédéric, *Spinoza Mucizesi*, çev. Aslı Sümer, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2020, 2021 (4. Baskı), 2024 (7. Baskı).

Lordon, Frédéric, *Kapitalizm: Arzu ve Kölelik. Marx ve Spinoza'nın İşbirliği*, çev. Akın Terzi, İstanbul: Metis Yayıncılık, 2013, 2014, 2020.

Macherey, Pierre, *Hegel ve/veya Spinoza*, çev. Işık Ergüden, İstanbul: Otonom Yayınları, 2013.

Matheron, Alexandre, *Spinoza'da Birey ve Topluluk*, çev. Ece Durmuş, İstanbul: Otonom Yayınları, 2023.

Miller, Jon, *Spinoza ve Stoacılar*, çev. Berk Utkan Atbakan, İstanbul: Albaraka Yayınları, 2021.

Misrahi, Robert, *Spinoza Sözlüğü*, çev. Ece Durmuş, İstanbul: Otonom Yayınları, 2019.

Nadler, Steven, *Spinoza. Bir Yaşam*, çev. Anıl Duman, Murat Başekim, İstanbul: İletişim Yayınları, 2008, 2013, 2018, 2021.

-, *Spinoza'nın Felsefesi*, çev. Merve Rana Aydın, İstanbul: Beyoğlu Kitapçısı, 2020.

-, *Spinoza'nın Etikası. Bir Giriş*, çev. Özgür Şahin, İstanbul: Say Yayınları, 2021, 2023.

Negri, Antonio, *Yaban Kuraldışılık. Spinoza Metafiziğinin ve Siyasetinin Gücü*, çev. Eylem Canaslan, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2006; İstanbul: Zoe Kitap, 2021.

-, *Aykırı Spinoza*, çev. Nurfer Çelebioğlu, Eylem Canaslan, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2011; İstanbul: Zoe Kitap, 2020.

Ramond, Charles, *Spinoza Sözlüğü*, çev. Bilgesu Şişman, İstanbul: Say Yayınları, 2014.

Ratner, Joseph, *Spinoza*, çev. Zeynep Yerişenoğlu, Ankara: Gece Kitaplığı, 2022.

Rizk, Hadi, *Spinoza'yı Anlamak*, çev. Işık Ergüden, İstanbul: İletişim Yayınları, 2012, 2019.

Rovere, Maxime, *Spinoza Tayfası. Bir Spinoza Romanı*, çev. Osman Senemoğlu, İstanbul: Kolektif Kitap, 2020.

Scruton, Roger, *Spinoza. Düşüncenin Ustaları*, çev. Cemal Atila, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi, 2002; çev. Hakan Gür, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2007.

Smilevski, Goce, *Dünyanın Başladığı Pencere. Spinoza'nın Bilinmeyen Öyküsü*, çev. Ayşe Beyza Artukarslan, İstanbul: Nora Yayınları, 2019.

- Smilevski, Goce, *Spinoza İle Sohbetler*, çev. Ayşe Beyza Artukarslan, İstanbul: Nora Yayınları, 2023.

Suhamy, Ariel, *Spinoza ve Yaratıklar*, çev. Mustafa Çağlar Atmaca, İstanbul: Otonom Yayınları, 2018, 2020.

Tatián, Diego, *Spinoza. Dünya Sevgisi*, çev. Hüsam Turşucu, Sevin Aksoy Hancı, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2009.

-, *Spinoza. Bir Başlangıç*, çev. Ali Dokuzlu, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2017, 2019.

-, *Yabanın İhtiyatı. Spinoza'da Tutkular ve Politika*, çev. Ali Dokuzlu, İsmet Şebin, İstanbul: Zoe Kitap, 2021.

Thomass, Balthasar, *Spinoza ile Mutlu Ol*, çev. Gözde Koca, İstanbul: İlksatır, 2021.

Yalom, Irvin, *Spinoza Problemi*, çev. Ahmet Ergenç, İstanbul: Kabalıcı Yayınları, 2012; çev. Zeliha Babayiğit, İstanbul: Pegasus, 2019.

## Makaleler

Albiac, Gabriel, "Spinoza/Marx: Öznenin İnşası", çev. Eylem Canaslan, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 297-305.

Althusser, Louis, "Spinoza Üzerine", *Özeleştirici Öğeleri* içinde, çev. Levent Targu, İstanbul: Belge Yayınları, 2000, s. 39-50.

-, "Tek Materyalist Gelenek: I. Spinoza", çev. Cemal Bâli Akal, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 174-190.

Armstrong, Aurelia, "Tutkular, Güç ve Pratik Felsefe: Spinoza ve Nietzsche Stoacılar Karşı", çev. Hüseyin Deniz Özcan, *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 119-149.

Bayle, Pierre, "Spinoza ve Etica Üzerine", çev. Arif Yıldız, *Vira Verita*, Sayı: 16, 2022, s. 212-224.

Balibar, Etienne, "Politik Olan, Politika: Rousseau'dan Marx'a, Marx'tan Spinoza'ya", çev. Eylem Canaslan, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 104-116.

-, "Spinoza: Kitle Korkusu/Kitlelerin Korkusu", *Cogito: Spinoza: Taze Bir Nefes...*, Sayı: 99, ed. Gaye Çankaya Eksen, Alber Nahum, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020, s. 188-211.

Bolaños, Paolo, "Nietzsche, Spinoza Etolojik Etik Görüş", çev. Orkun Tüfenk, *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 269-282.

Bottici, Chiara, "Başka Bir Aydınlanma: Spinoza'da Mit ve İmgelem", çev. Nurbânu Karataş, *Vira Verita*, Sayı: 2015/2, s. 130-155.

Bozovic, Miran, "İlk Bakıştan Önce: Lacan ve Spinoza", *Monokl. Uluslararası Lacan Özel Sayısı*, Sayı: 6-7, İstanbul: Monokl Yayınları, 2009, s. 217-222.

Casarino, Cesare, "Spinoza'dan Önce Marx: Bir Soruşturma İçin Notlar", çev. Emine Ayhan, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 306-353.

Celikates, Robin, "Liberalizmin ötesi: Spinoza ve demokrasi", çev. Tanzer Yakar, *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 93-97 (99-103 sayfaları arasında yazının İngilizce metni de yer almaktadır).

Chauí, Marilena, "Korku, Umut, Savaş ve Barış Hakkında Açıklamalar", çev. Cemal Bâli Akal, *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s. 28-36.

Colsonn, Daniel, "Spinoza'yı Anarşist Anlayışla Okumak", *Siyahi*, Sayı: 3, İstanbul: Komşu Yayınevi, 2005, s. 96-108.

Cristofolini, Paolo "Esse sui juris ve Siyaset Bilimi", çev. Ramazan Kurt, *Spinoza Hukukçuya Ne Söyler?*, der. Cemal Bâli Akal, Z. Efe Antalyalı, İstanbul: Zoe Kitap, 2019, s. 131-153.

Das Graças de Souza, Maria, "Diderot ve Spinoza: Beden Neye Muktedir?", çev. Cemal Bâli Akal, *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s.55-66.

Deleuze, Gilles, "Réda Bensmaïa'ya Spinoza Üzerine Mektup", *Müzakereler* içinde, çev. İnci Uysal, İstanbul: Norgunk Yayıncılık, 2006, s. 183-185.

-, "Spinoza ve Üç Ethica", *Kritik ve Klinik* içinde, çev. İnci Uysal, İstanbul: Norgunk Yayıncılık, 2007, s. 173-189.

-, "Spinoza ve M. Gueroult'nun Genel Yöntemi", *İssız Ada ve Diğer Metinler* içinde, çev. Hakan Yücefer, Ferhat Taylan, İstanbul: Bağlam Yayınları, 2009, s. 228-245.

Fischbach, Franck, "Pars Naturae", çev. Cemal Bâli Akal, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 292-296.

Früchtli, Josef, "Dünyaya inanç ya da güven: Deleuze'ün Spinoza'sının estetik bir okuması", çev. Tanzer Yakar, *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 35-44 (45-54 sayfaları arasında yazının İngilizce metni de yer almaktadır).

Hartle, Johan F., "Ulussuz bedenler: Spinoza'nın solculuğu", çev. Deniz Kanıt, *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 139-144 (145-151 sayfaları arasında yazının İngilizce metni de yer almaktadır).

Hegel, G.W.F., "Felsefe Tarihi Üzerine Dersler", çev. Seçim Bayazıt, *Teorik Bakış*, Sayı: 9, İstanbul: Minör Yayınevi, 2017, s.175-188.

Hulten, Pontus, "Vermeer ve Spinoza", çev. İnci Uysal, *Doxa*, Sayı: 7, İstanbul: Norgunk Yayıncılık, 2008, s. 34-39.

Jacobi, Friedrich Heinrich, "Lahey'den Hemsterhuis'a Gönderilen Mektubun Kopyası: Spinoza ile Diyalog, *Vira Verita*, Sayı: 18, 2023, s.182-197.

James, Susan, "Spinoza'da çoğulcu uslamlanın tutkusal boyutu üzerine", ev. Tanzer Yakar, *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 11-21 (22-33 sayfaları arasında yazının İngilizce metni de yer almaktadır).

Leezenberg, Michiel, "İslami bir filozof olarak Spinoza", ev. Tanzer Yakar, *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 69-79 (81-91 sayfaları arasında yazının İngilizce metni de yer almaktadır).

Lefebvre, Alexandre, "Hukukun ne yapabileceğini henüz bilmiyoruz", ev. Şafak Altan, *Kampfplatz*, Sayı: 4, Ankara: Phoenix Yayınevi, 2013, s. 91-114.

Lerussi, Natalia Andrea, "Kantçı Spinozacılık", ev. Sinem zer, *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s. 91-101.

Lordon, Frdric, "Komünizm... Arzu ve Kölelik", ev. Cemal Bâli Akal, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 354-358.

Lucash Frank, "Spinoza'nın İçkinlik Felsefesi: Dogmatik Mi Eleştirel Mi?", ev. Hüseyin ağrı Kızıncı, *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz zcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 51-71.

Maidanski, Andrey, "Sovyet Spinoza: Anlama Arayışındaki İnanç", ev. Emine Ayhan, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 117-140.

Mason, Richard, "Neden Spinoza?", ev. Hüseyin Sığırcı, *Düşünbil*, Sayı: 60, Ankara, 2017, s.9-12.

Matheron, Alexandre, "Spinoza'ya Göre Devlet, Spinozacı Anlamda Bir Birey Midir?", ev. Birgül Aıkıyıldız, *Felsefelogos: Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s.77-90.

-, "Teolojik-Politik İnceleme'den Politik İnceleme'ye Spinoza'nın Evrimi Problemi", ev. Alra Kuset, *Cogito: Spinoza: Taze Bir Nefes...*, Sayı: 99, ed. Gaye ankaya Eksen, Alber Nahum, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020, s. 54-72.

Montag, Warren, "Yorumbilgisine Karşı Spinoza ve Althusser: Yorum mu Yoksa Müdahale mi?", ev. Emine Ayhan, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 191-199.

Morfino, Vittorio, "Spinoza ve Olumsuzluk", çev. Tanzer Yakar, *Felsefelogos: Spinoza – II*, Sayı: 47, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2012, s. 153-164 (165-176 sayfaları arasında yazının İngilizce metni de yer almaktadır).

-, "Causa Sui ya da Wechselwirkung: Spinoza ile Hegel Arasında Engels", çev. Emine Ayhan, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 53-83.

Nadler, Steven, "Spinoza Neden Hâlâ Önemli?", çev. Seda Alakay, *Düşünbil*, Sayı: 60, Ankara, 2017, s. 24-29.

-, "Spinoza'nın Etika'sında Ebedilik ve Ölümsüzlük", çev. Emine Ayhan, *Cogito: Spinoza: Taze Bir Nefes...*, Sayı: 99, ed. Gaye Çankaya Eksen, Alber Nahum, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020, s. 129-156.

Pfersmann, Otto, "Spinoza'nın Natüralizminde Hukukun Normatifliği", çev. Engin Abat, *Spinoza Hukukçuya Ne Söyler?*, der. Cemal Bâli Akal, Z. Efe Antalyalı, İstanbul: Zoe Kitap, 2019, s. 95-117.

Read, Jason, "Arzu İnsanın Özüdür: Bireylik-Ötesinin Filozofları Olarak Spinoza ve Hegel", çev. Eylem Canaslan, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 84-103.

-, "Duygunun Ekonomileri/Duygusal Ekonomiler: Ekonomi Poliğiğin Spinozacı Bir Eleştirisine Doğru", çev. Eren Kozluca: <http://foralthusser.blogspot.com/2013/12/duygunun-ekonomileri-duygusal.html?q=spinoza> (Son erişim tarihi: 30.03.2024)

Reijen, Miriam van, "Spinoza'nın Psikoloji Felsefesi: Ruh Hazır, Ten Güçlü Olmasa", çev. Sinem Özer, *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s. 37-48.

Rosales, Marcela, "Çokluğun Masumiyeti Ölüm Cezası ve Halkın Kurtuluşu: Saçmalık ve Barbarlık Arasında", çev. Cansu Muratoğlu, *Spinoza Hukukçuya Ne Söyler?*, der. Cemal Bâli Akal, Z. Efe Antalyalı, İstanbul: Zoe Kitap, 2019, s. 119-130.

Rubel, Maximilien, "Marx Spinoza'yla Karşılaşıyor", çev. Cemal Bâli Akal, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 35-52.

Rutherford, Donald, "Felsefi Bir İdeal Olarak Özgürlük: Nietzsche ve Öncelleri", çev. Ozan Başdaner, *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 73-117.

Schrader, Fred E., "Töz ve Kavram: Marx'ın Spinoza'yı Alımlaması", çev. Reyda Ergün, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 249-278.

Shew, Melissa, "Spinoza ve Lucretius'ta Şans ve İnsan Hatası", çev. Hüseyin Sığırcı, *Düşünbil*, Sayı: 60, Ankara: 2017, s. 36-41.

Smith, Daniel W., "Deleuze ve Derrida, İçkinlik ve Aşkınlık: Çağdaş Fransız Düşüncesinde İki Yön", çev. Arınç Ekin, *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 283-315.

-, "Deleuze ve Arzu Meselesi: İçkin Bir Etik Teorisine Doğru", çev. Orkun Tüfenk, *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 315-337.

Solé, María Jimena, "Almanya'da Spinoza", çev. Sinem Özer, *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s. 79-90.

Spencer, M.E., "Spinoza ve Nietzsche: Bir Karşılaştırma", çev. Hüseyin Deniz Özcan, *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 151-176.

Tatián, Diego, "Cernauti, Amsterdam, Pau: Paul Celan'ın Bir Şiirinde Spinoza", çev. Cemal Bâli Akal, *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s. 1-15.

-, "Spinoza Marx'la. Bir Karşılaşmanın Protokolleri", çev. Cemal Bâli Akal, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 155-172.

-, "Spinoza Sınırlarda: İstanbul-Córdoba Yolculuğu", çev. Zelal Pelin Doğan, *Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 2, Aralık 2022.

Thomas, Peter, "Felsefi Stratejiler: Althusser ve Spinoza", çev. Emine Ayhan, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 200-243.

Tosel, André, "Spinoza'nın "Marksist" Kullanımları. Yöntem Dersleri", çev. Cemal Bâli Akal, *Marx'tan Spinoza'ya Spinoza'dan Marx'a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 140-149.

Van Der Werf, Theo, "Portrede Spinoza", çev. Sinem Özer, *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s. 113-134.

Villanova, Marcelo Gross, "Hobbes ve Spinoza: Tabii Halde ve Sivil Toplumda Tabii Hak", çev. Bengi Deniz Can, *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s. 103-111.

Vukadinovic, Zoran, "Spinoza'nın Metafiziği ve Bugünün Bilimiyle İlişkisi", çev. Hüseyin Sığırcı, *Düşünbil*, Sayı: 60, Ankara: 2017, s. 17-21.

Walther, Manfred, “*Kutsal Kitap*’ın Otoritesi ve Devlet Mantığı. *Teolojik-Politik İnceleme*’de Spinoza’nın Din ve Siyaset İlişkisinin Barışlandırılmasına Yönelik Müdahalesi”, çev. Birden Güngören, Reyda Ergün, *Spinoza Günleri. Teolojik-Politik İnceleme Etrafında*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009, s. 57-74.

-, “Spinoza’da Anayasal İktisat ya da Hukukun İktisadi Analizi”, çev. Sinem Özer, *Spinoza Günleri 2. Yeni Dünyadan Eski Dünyaya*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, s. 68-77.

-, “Carl Schmitt Baruch Spinoza’ya Karşı ya da Siyasal Teolojinin Sonu Üzerine”, çev. Toros Güneş Esgün, *Felsefelogos: Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s.51-60.

-, “Suárez’de Potestas Multitudines’den Spinoza’da Potentia Multitudines’e Tersyüz Edilmiş Demokrasinin Tesisi”, çev. Özgür Şahin, *Spinoza Hukukçuya Ne Söyler?*, der. Cemal Bâli Akal, Z. Efe Antalyalı, İstanbul: Zoe Kitap, 2019, s. 7-55.

Wollenberg, David, “Nietzsche, Spinoza ve Ahlakî Duygular”, çev. Orkun Tüfenk, *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 177-236.

Yovel, Yirmiyahu, “Marx’ın Ontolojisi ve Spinoza’nın İçkinlik Felsefesi”, çev. Emine Ayhan, *Marx’tan Spinoza’ya Spinoza’dan Marx’a: Güncel Müdahaleler*, Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2013, s. 280-290.

-, “Sapkın ve Yasaklı”, çev. Abdurrahman Aydın, *Felsefelogos: Spinoza*, Sayı: 40, İstanbul: Fesatoder Yayınları, 2011, s.9-18.

-, “İçkinlik ve Sonluluk”, çev. Hüseyin Deniz Özcan, *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 19-50.

-, “Nietzsche ve Spinoza: *Amor Fati* ve *Amor Dei*”, çev. Sercan Çalçı, *İçkinlik Etiği. Nietzsche ve Spinoza*, der. Hüseyin Deniz Özcan, Orkun Tüfenk, İstanbul: Otonom Yayıncılık, 2020, s. 237-268.